

د ارواښاد ډاکټر کبير ستوري د لومړي تلين په ياد

شي پورته به ټپې د يکه زار په سردرو کې
سندرې به د يار نوي سازونو له راځي

په قربان

شعري ټولگه

محمد ايجان يار

Ketabton.com

خپرونکی: د پښتونخوا د پوهنې دپېره - پېښور

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

خانگه نې:

د کتاب نوم	: بیه قربان
شاعر	:: محمدا جان یار
چاپ زیار	:: بصیر بیدار ستوری
خپرندوی	:: د پښتونخوا د پوهنې دېره - پېښور
چاپ نېټه	:: اپریل 2007 م / 1386 ل - حمل
چاپ شمېر	:: 1000 ټوکه
کمپوزر	:: ذبیح شفق

چاپ او کمپیوټر خای

د دانش خپرندویې ټولنې تخنیکي خانگه - پېښور

Tel:2564513/ Email:danish2k2000@yahoo.com

په قربان

شعري ټولگه

شاعر:

محمد ا جان يار

خپرنډوی: د پښتونخوا د پوهنې د پره - پېښور

مه وکتای پر پیچ زلفی د ترکو چی په هر تار مې وزره ته جنجال پرېوت

"حمید بابا"

هنر پخپله پېچلتیا ده، که د مانا پېچلتا وي او که د وسیلو (ژبه، رنگ، تار، شونډو، غاړې، پردې) حمید بابا د پاسني بیت په لومړۍ مصرع کې ژبه اړولې ده. (کاشکې) د ترکو پر پیچ زلفی مې کتلې مه وای، ځکه چې...

دلته مالومې مصرع د شعري وزن (تول) ځنې ژبني وزن (تول) ته واپوله او هاغه آهنگ او موسیقي، چې په شعري وزن کې یې لاره، اوس یې نه لري. یوه بله بېلگه:

سبا به بیا کله یې بارېږي

د دشت گلان به ستا لمنې بویوینه

ابهام او ابهام دواړه خوږې خوږې دي، چې د شعر په بام اشارې کوي. په دې لنډۍ کې د کوچیانې پېغلې انځور دی. په ښکاره خو پکې کوچیان او کوچیانې نشته، ولې د کډو بارېدل د کوچیانې ژوند نږدې (قرینه) نښه ده.

دغه راز د گلانو غاړې ددې لپاره هسکې دي، چې ستاله لمنې یې خوند او رنگ اخیستی دی. اوس چې سړی هر څومره دا مانا پراخوي (تفسیروي) او راسپړي (تعبیروي) ځای پکې شته. ښکلې خیال په لنډ شعر کې راغلی دی، نو ځکه شاعر کولی شي د اوسني وخت بوخت او ستري انسان ته داسې لنډ او د خند شعرونه ولیکي، چې په لږه شېبه کې د چا ذهن دمه کړي یا وپاروي.

چې وهي د فکر ژامې باندي شخوند

زیاتوي هومره خبره مزه خوند

پېچلتیا او لنډوالی خور او ورور دي، چې د حساس ذهن خاوندان پسې گرځي. نه وایم چې ساده "پېچلی" (سهل المتین) گوندې هنري ارزښت کم وي. توبه توبه داسې نه ده، ښکاره داسې ښکاري چې دا شعر خو هر څوک جوړولی شي، خو زه وایم چې دا شعر د پر کم شاعران جوړولای شي، ځکه په سهل المتین شعر کې به د کلام پرېوت ساده وي، خو مانا به یې زوروره وي.

د حمزه بابا دا شعر خو سړي ته د ملنګۍ کچکول ورپغاړه کوي:

څومره په ما گران دي د اشنا لیدل

لاړمه بیا راغلمه اوس بیا ځمه

د بياراتگ ورسره شته، د وخت پرله پسې والی يې دومره په اسانه او خوږه ژبه اچولی، چې بل څوک يې نه شي دا ډول اچولی او يا به يې په بل ډول اچوي.

"يار" زه دېرش کاله پخوا راهيسې پېژنم. ډېر مهربانه او خوږ دوست دی، همېشه يې خوله له خندا ډکه وي. هاغه وخت مور دواړو د بنس وني ترانې د بنس راغلاست نظمونه او انتقادي نظمونه ليکل. کونړ کې دغه وخت رازقي نړۍ وال له مور ټولو مخکې و، ځينې نور کسان هم و، خو اوس مې نومونه هېر دي.

"يار" د غمونو او دردونو شاعر دی. ده په پرانېستو سترگو د خپل هېواد ستره غميزه ليدلې. هغه په هرڅه چې يې وس رسېدلی په ظالم گوزار کړی دی. ډرامې، لنډې کيسې، ترانې، رومانونه او شعرونه يې ليکلي دي.

"يار" ډېر ځلې د پوهې خبره کړې ده او د زړه خبره يې هماغسې ناوې پرې ايښې ده، خو شعريو احساسې شې دی، ځکه نو شاعر له دې احساسه مه لرې باسې. هغه ته مه وايئ، چې مه ژاړه، هغه ته مه وايئ چې مه خنده. هغه ته مه وايئ، چې ستاسو په څېر شي، که داسې وشي نو گناهونه به پټ پاتې شي. ځناورتوب به لا زړور شي او ناخوالي به خپلې منگلې سرې کړي.

بل دا چې هغه ستاسو په څېر اروا نه لري، هر څومره چې دا احساس شي، چې اروا ته ننوتی وي، هغومره ستاسو د ارواو غږ او رېدلې شي. آد لوی استاد الفت خبره ده وايي: "شاعر ځکه په تاسو گران دی، چې ستاسو د زړه خبره کوي". شاعر د انسان د ټولنيز ژوند سره يوځای پيدا شوی، د شاعر خبره مور ته لکه يوه پاکه او خوندوره خبره ده.

شاعر په مشرانو او کشرانو يو شان گران دی، يواځې په هاغو کسانو نه وي گران، چې خيران ايمانونه لري.

په کليمه خو ناپاکان خپل ايمانونه مېنځي
ماته په وخت د ځنکدن يوه ټپه ووايه.

علي گل پېوند
هامبورگ، جرمني

ساندي

سپين ږيري بابا په خپل سر باندي لونگي سمه کړه، بيا يې غاړه تازه کړه، هر چا د هغه مخ ته کتل، چې بابا به څه خبره کوي؟! بابا يو نظر د ناصر باغ کېمپ خړو کېږديو ته وکتل، بيا يې يو سوړ اسوبلی وکړو:

— ارمان ارمان دی خپله وطنه!

د سپين ږيري بابا د زړه د تل نه راوتې اسوبلي د هر چا په ذهن سوالونه راپورته کړل، خو بابا د زړه خبره په زړه کې پاتې نه کړه:

— موربه خامخاؤ اخرتر کومې به د "پردو" لاس ته ناست يو؟

زه يو خواته ولاړوم، دغه هرڅه مې ليدل، ماته د سپين ږيري په خبرو کې ډېر لوی اعتماد واضحه ښکارېدو. خبرې وشوې او هر څوک د خپل خپل سوچ سره په خپله مخه لاړل، خو زه بيخي اټاله پاتې شوم. د سوچونو يو داسې خړ سپلاډ په خپله غېږ کې واخيستم، چې "ورکې د نظر د حدونو بيخي پته نه لگي"

هو، وطن، وطن وي، خپله خاوره خپله موروي، د لوی افغانستان هاغه بې شمېره گلالی ماشومانو ته مې خيال شو، چا چې تراوسه صرف د خپل وطن کيسې اورېدلي دي. چا چې تراوسه صرف د خپل کور کلي تصور کړی، خو لا په خپلو سترگو يې د خپل بابا وطن نه دی ليدلی او بيا د فکرونو په نیلي سورد پښتونخوا د حدونو نه ډېر لرې لارم ان تر اروپا ورسېدم. دلته مې ډېر افغانان په نظر راغلل، د هغوی په مخونو که هرڅو د لرځه اطمینان نښې ليدل شوي، خو ما په دغه اطمینان کې د تالا واله افغانستان عکسونه واضحه ليدلی.

زه د اروپا په ښار پستونو کې ورک ورک گرځېدم، چې د کبير ستوري نوم مې تر غوږه شو، زه پښه نيولی شوم، په دې خيال چې دا واورم، چې زما د دغه محترم مشر تذکره څوک کوي، چې سترگې مې واړولې نو هلته د کونړونو د خاورې يو بل حساس وطنپال او پښتوپال پښتون ولاړو. ما په لومړي نظر کې هغه وپېژندو، ځکه چې ما دغه قام پرست ملگری د خپلو ليکونو په هنداره کې د وړاندي نه ليدلی و. دا محمدا جان يار و. يو شاعر، يو ناول نگار، يو افسانه نگار او د دې هرڅه نه سېوا په خپل قام او خاوره کې محمدا جان يار!

"يار" ماته وکتل، د ملگرو ټولگي نه راووتو، جوخته غاړه يې راکړه، بيا يې زما په اوږه لاس کېښودو، زه ورسره په درنو درنو قدمونو روان شوم. ماته يې غلي غوندې وويل:

— ملگریه! زه نه پوهېږم، چې څنگه به يو ځل بيا په خپله خاوره سپرلی وينم؟ کله به د

هاغه رنگونو او ښار پستونو سيلونه وکړم؟ کله به د خپل کونړ په سپرلو کې د ځوانۍ خاپونو

لتون وکړم؟

ماد هغه مخ ته وکتل، نوراته پرې د فکرونو او سوچونو تورې لړۍ واضحه ښکاره شوه:
_ نو دلته خو هرڅه شته او په افغانستان کې د داسې ژوند تصور نه شوی دی او نه کېدی شي؟

محمد ا جان یار یوه اوږده ساه راښکته او ویې ویل:
_ روره! وطن، وطن وي او مور په دې هم پوهېږو چې دا هرڅه راسره چا وکړه او بیا یې وویل:

وطن یې زموږ لوت کړو بڼه په غټو ورته گورو
چې عقل به بیا کله دې سرونو ته راځي
ماد محمد ا جان یار دغه شعر د زړه په غوږونو واوږدو او د احساساتو په ژبه یې پوه شوم، ورته مې ویل:

_ یاره! ستا شعر خوزه داسې وېرېږم. هغه بیا یو سوږ اسویلی وکړ او ویې ویل:
_ وروره! دا شعرونه نه دي، دا څرېکې دي، چې د زړه د تل نه مې راځي. بیا یې وویل:
"یار" ته خوراواخله د وطن کیسه
لگي په ده بڼه د کابل جان کیسه
ما به څه ویل، چې محمد ا جان یار بیا وویل:

خدای زده د کلي مرغۍ چیرته لاړې؟
دلته کارغان د بل وطن راغلي

***

د نیمو شپو ټپې دي گرمې پکې
رانه د کور کلي حجره پاتې شوه

محمد ا جان یار شعرونه ویل او زما د زړه زخمونه تازه کېدل، ځکه چې زه د پښتون قام په دغه بدبختۍ زهیرېدم. ماته هاغه ټول تاریخي حقیقتونه مخ مخ ته کېدل د کومو په ذریعه چې په شعوري توگه د پښتون قام د وجود د تالا والا کولو هڅې لاهم روانې دي. ما دا سوچونه کول، چې خدایه نن به څومره حساس شاعران لکه د محمد ا جان یار د وطن ساندي وایي؟ څومره بې کوره پښتانه به د خپلې خاورې په ارمان وي؟ خودا د حالاتو جبر دی او د محترم رحمت شاه ساېل خبره چې "جبرنازولی وي" نو موږ د وخت څپېرې ته مخونه نیولي دي، تر کومې به مو وهي او چرته به مورسوي؟ موږه یې تعین نشو کولی. ما به لا نور سوچونه کول، چې محمد ا جان یار راته وویل:

_ ولې ملگریه! ته خو لکه چې خپه شوې؟ بیا په خندا شو ویل پرېږده سوچونه په دې به عمل کوو، چې:

"د جانان غمه په خدا دې تېرومه"

زه خو گوره په دې هم پوهېږم، چې:

صفا صفا خبره راته وکړه ته

هله به جانانه سپینه خوله درکړم

ما ورته وويل، چې "ياره" منم چې ستا په شاعري کې رومانيت هم شته، تغزل هم شته،
رواني او موسيقيت هم شته، خو په مجموعي طور دا د وطن ساندي دي. دا د وطن نه د لري
والي احساس دی، زه ستا ددې شعر نه هم خبر يم، چې:

دې خوار نصيب رابېل کړم د وطن د تاترونه

پيدا ومه خزان کې په خزان ورژېدم

"يار" چې زمانه خپل دا شعر واورېدو، نو په سترگو کې يې اوښکې راغلي، دومره قدر
يې وويل، چې هولايقه ته ما پېژنې! زما د ژوند دغه يو ارمان دی، چې:

دا زړې حجرې به کله شي ابادې

پکې غږ ديه قربان او بيا غزل شي

ما د "يار" په اوږه لاس کېښود، ورته مې وويل: غم مه کوه وروره! په توره شپه پسې سبا
راځي او دغه وخت يو افغان ماشوم په چغه وويل، چې: "واخلي تاوده وږي، واخلي تاوده
وږي" ددې چغې سره زما د فکرونو لړۍ وشلېدلې، چې خيال مې وکړو نو زه د ناصر باغ د
کېمپ مخ ته ولاړوم او ورو ورو افغانانو په بوجو کې د لارو نه کاغذونه راغونډول. ما يو
سور اسوېلی وکړ، په درنو قدمونو د هاغه ځای نه روان شوم. د ځان سره مې دومره قدرې
وويل:

د ظالمانو دې کوروران شي

چې يې تالا کړل زموږ ښکلي گودرونه

لايق زاده لايق

ډاېرېکټر

ريډيو پاکستان - کوهات

27 مارچ 2007

هـاـغـې پـورې تـا تـرې نـه
پـور تـه غـر د يـه قـر بـان شـو

بـيـا د کـوم لـار وـي زـه کـې
نـبـکـتـه پـور تـه خـپـل جـانـان شـو

زـه هـم وـا خـي سـتـم يـي اـد وـنو
يـوې تـپـې تـه مـې خـان جـوړ کـړو

چـې نـا خـا پـه رـا کـتـ را غـي
د زـشـو کـلـي زـمـو وړ وړان شـو

2005/3/16

غزل

د زړه بلبـل مـې ژاړې چې گلـزار و سـوځېده
پـردې اور کـې ز مـونږ کـلـی او بـنـار و سـوځېده

بـيـا بـلـې بـلا کـډه ز مـوږ و ران کـلـي تـه راوره
سـتـي لـور مـا ز د يـگر شـولـو سـهار و سـوځېده

د کـلـيو شـنـو گـوډرو بـانـدې بـل غـم راپـرېوتـي
د لـويـې لارې پـه سـر هـا غـت چـينـار و سـوځېده

کـوڅې لـه بـرېتـور و نـه هـر کـلـي کـې خـالي شـوي
مـنـگـي شـول دړې وړې چې سـپـتار و سـوځېده

پـه چـم کـې بـه مـې بـيـا د يـه قـربـان غـر نـشي پـور تـه
تـپـې شـولې سـر سـامـې يـکـه زار و سـوځېده

را تـول شـول اسـويـلي د لـيلـی د بـنـتـه کـې لـمـبه شـول
د هـر پـنـتـون يـتـيم و رپـکـې پـلار و سـوځېده

پـه سـوي کـڅ مـې لا پـسـې سـکـرو تـې راورپـړي
لـه دې غـمـه ز خـمـي زړـگـی د يـار و سـوځېده.

2003/3/13

کولن، جرمني

غزل

د وينو شاخكي راوړې د گلونو چم كې
د انځورونو تماشي دې د رنگونو چم كې

ازغونيو لي په منگول كې د وړمو وزرونه
لوخړې خپري د باروتو د عطرونو چم كې

د مينې خيال خود هندارې په پنجره كې بند دى
دا ستړى وړى كله خوب وړي بنا بستونو چم كې

كوچى خدا به بيا هلبند د بستو كې پورته نشي
خونسي به رانشي هېڅكله د زخمونو چم كې

سندري گرانې شوې بلبو ته د عشق په ژبه
مړې ولولې شولې د خوارو ارمانونو چم كې

وړمې خورې كره ننگره هاره د گلونو بنا ره
چې په خدا شي نارنج گل د وړبلونو چم كې

وځي يياغي خيالونه خامخا يياغي مغزونه
زلمې به پورته كړي گردونه اتنونو چم كې

ديارپه وچو شونډو هله به خدا خوره شي
چې ژړا بس كاندي سندرې د سازونو چم كې

غزل

په مينه مې رقيب لاسه اور ولگېده
د بنكلو چم كې غلى غلى شور ولگېده

غم از راته په مينه باندي اور كړ لور اپوري
په سپينو پرښتو باندي شه تور ولگېده

باران غوندي نظريې اور پده زما په لوري
افسوس چې په جانان مې اثر نور ولگېده

دا ستاناز و مېزمې په لمو كې دى ساتلى
قاتل د مينې راغى زړه مې خور ولگېده

سور لاس د غماز و نيوه مې زما د مينې
د هر چا گوزار سم زما په كور ولگېده

اشناد خولي خبرې مې په زړه باندي پتې دي
ديار غزل په زړه زما ته كور ولگېده

2003/8/2 جرمني، كولن ښار

غزل

شم ماشوم کله سـکروتو او سـپرغو سره لـوبـېـرم
سین په غاړه سپینو شـگـو، کوتـو سره لـوبـېـرم

دهار سرو غرمو ته ر غرم د سین سپینو شـگـو غـېـر کـې
هاغه چم گاوند ماشومو جینکو سره لـوبـېـرم

د سپره ډاک خړو خاورو د اغزو منځ کـې مـې شـپـه شـي
دې خزان وهلي بن کـې سـرو غـوتـو سره لـوبـېـرم

د ما بنام توره تیارو نه کـرمه خـپـرې لـمـن ډـکه
د خپل وران کلي کوڅو کـې لـه کـوتـو سره لـوبـېـرم

خیال کـې اوږي اوږي هغه ماشوم متوب او زلمیتوب مـې
لار شم هاغې وخت شـېـبو ته اند پـنـنو سره لـوبـېـرم

اوسنی پراو د ژوند خو بیخي هـسـې گـچـې گـول کـرم
تش باد بـرې اسـویـلي مـې لـه سـلـگـو سره لـوبـېـرم

دا تراخه حالات چې یاره کله ستا عقل یاغي کـرې
لاره ورکه شي لـه مانـه لـېـونـو سره لـوبـېـرم

2005/12/9

جرمني، کولن

سوله

کچکول د خیر مې دی په غاړه د بل چا وطن کې
الهي نوره سوله راوړي زما وطن کې

خو مره اوږده شوله په مـونږه دا غمـيزه نـوره
بچي راوړي د نفاق تـوري بـلا وطن کې

د غم غـدي را لکـېدلې ده په مـونږه بانـدي
وشول بي رحمـه تالانـونه زما او ستا وطن کې

نور دا غريب ملک له جگړې نه په امان کړې ربه
يار شوي واکه خپلې ابـي او د ادا وطن کې

1993/6/18

کولن، جرمني

غزل

قاتلان په غاړه ډکې گردنې وږي
د اښکاريان زما د غرونو غرخنې وږي

څه تالان مې په ملي شتمنۍ وشو
دې ريښې رېښې گرېوان نه مې تنې وږي

هدیرونه مې هډوکي ځي پنجاب ته
د کونړ د غرونو نښتري خو د وې وږي

لېوني لېوان راغلي زموړ غروت ته
په غاښونو کې د دې وطن هوسې وږي

لېوان کوز شه درباب کوزو پردو ته
د ښمنان دې ادم خان ه درخانی وږي

د بل چاپه ښاپېست تېرنه وځي ياره
مېن زړونه ستا د خپل چم لېونې وږي

غزل

کوم گربوان به ترلمني پوري دوه شي
چي د چاپه سترگو پوري تور کجل شي

لپوني به خپل گربوان تهی، تهی کړي
چي وربل يې پاس په ورپخوول په ول شي

ټول بدرنگه دي مخ خپل کلي ته ستون کړي
چي بنا بست زموږ د کلي يو په سل شي

دازې حجرې به کله شي ودانې
پکې غږد يه قربان او بيا غزل شي

ددې خپلې خاورې مينه راسره ده
په قسمت که د وطن ناوې مې مل شي

چي د يار په کور چا اوردی لگولی
دهغه په کور دې هغسې اور بل شي

2001/4/12

جرمني، بون

غزل

شوندي اڱزو بيا پاهه گلونو ايا بيا
مالگي غماز پاهه پرهرونو ايا بيا

قاتل د گل و اوروي اورونه
د غم ضرب نيا يي پاهه زرونو ايا بيا

افسوس له د پري بي وسلي له لاسه
سرونه مور پاهه زنگونو ايا بيا

بيا به له کومه شي هغه ننگيالي
چي سپيني توري يي پاهه سرونو ايا بيا

ساتي به هغه خپل وطن له غيرو
چي هتکري يي پاهه لاسونو ايا بيا

موردې پي بوره شي پښتون خونه دي
له زور د بنمن سره يي لوزونه ايا بيا

د تورو زېرمو د نيولو پاهه نيوت
زورور هر خاي کي دامونه ايا بيا

بي اسو بلو نور خه کوي شي ياره؟
د بنمن دي بيا پاهه کور گامونه ايا بيا

2003/5/22

غزل

دا ځل درانه گامونه اخلم په کرار ځمه
خو پښتانه گامونه اخلم خو هونبیار ځمه

دلته دا تپولي لاري گوره هديرې ته تللي
ځانته به نوي لاره گورم پخپل وار ځمه

په زړو لارو زياتي نه ځم ستنوم گامونه
د مينې لاره باندې هر کله سرشار ځمه

د پرو لسه ځان سره په بدلولو لارو بوتلمه زه
چې اسوبلو وي پاکه کړې په دار ځمه

په منصورې لاره يار درومي د جانان کلي ته
که رقيب لاري تپولي بندې کړې په دار ځمه

2004/5/16

جرمني، کولن

غزل

د مخ بڼا پست دې د زلفانو په تورتو واخيست
دې توري شپې رانه داسپين سحر يو دم واخيست

په تروپمۍ کې راايساريمه رنهاده چيري؟
پخپل نصيب کې مې ټول عمر د چاغم واخيست

په خليته لارو چې درومي خود به لوبې هغه
کسم که بيا مې په بدل لاره قدم واخيست

هره ادا به دې د زړه تاخچه کې ساتم اشنا
که دې په مينه کې قدم راسره سم واخيست

خپلو وروښو دم پر دو په غشو وويشته
د نفاق او رديار په کلي کې هر چم واخيست
2005/1/6، کولن، جرمني

دوعا

ر به توبه مې ده چې هسې گنهگار نشمه
ز مور امام پيسې كافرو اقتداء كړې ده

په سجده پراته شپخان اوس هغه وعظ نكړي
بيايې سياسي بازار كې چا سره سودا كړې ده

خوشي ټول عمر دې بدل و اعظته ولي ناستوم؟
خلكه اسلام په نوم ده خومره ناروا كړې ده

هر څوك به لولي اوس زمونږه د نادودو كيسې
د تباهي وسه په مور باندې هر چا كړې ده

يمه پوه شوى چې هر څه مې پردي كېرې رانه
خپلې پښتو باندې مې دا ځل بسم الله كړې ده

ټينگ پښتانه گامونه اخلم ياره ورو ورو به ځم
راته په خوب كې خوشال خان بابا دوعا كړې ده

راين، 2005/2/28 جرمني،

غزل

اونبـكـي گـر پـوانـه كـه كـي لـارـي لـارـي خـي
خـولـي نـه مـي اوـرـدـي اوـرـدـي كو كـارـي خـي

اوـرـدـي لـگـبـد لي پـه نـه صـيب ز مـا
خـكـه مـي لـه سـتر گـو او بـنـكـي دـارـي خـي

لو لـپـه شـو هـسـي دا گـو گـل ز مـا
كـو كـي مـي لـه خـولـي نـه لـه نا چـارـي خـي

هـر خـه نـه حـا لـا تـو سـم بـي غـمـه كـرم
چـيغـي مـي هـر خـوا تـه خـوا رـي خـوا رـي خـي

گـر خـي غـمـا زان د يـا رـپـه كـلي كـي!
سـوي اسـوي لي مـي پـه خـو و وـارـي خـي

راين، 2003/12/20، كلن،

بلا

داستونی مئی را دک شو لو ژپا را غلی ده
کاله ته مئی د بل وطن بلا را غلی ده

خپه نشی جانانه ز ما د پره بی و سی ده
دالویه بد بختی مور ته پخوا را غلی ده

په د پرو د کپی غونډی ناسته د ابلا ده
په هچا داسی نه ده چې په ما را غلی ده

زما زنگینی توری نه لاوس هم په لپزه ده
خودا خلی په زور ددی دنیا را غلی ده

ددې بلا قوت او یاره ستا خالی لاسونه
خو ستا دکور بیتی ورسره صلا را غلی ده

2004/12/31 کولن

قطعه

وچې نه کړې او بڼکې دې په منځ باندې
وچ پتري د وچو شونډو او بڼه غواړي

بیا ولاړ ملنګ دی دروازې ته دې
سترگو نه دې مات کچکول کې څه غواړي

2006/1/28

* * *

څلوریزه

دلته خو هر چا خپله طالع بڼه ازمايلي ده
پام کړه زوروره! ستا هم شپې ورپکې گرانې دي

دې کنډه وکړې له ډېرو نه ساه وتې ده
دلته ارادې دیر غلگرو پېښمانې دي

2004/6/5

جرمني، بون

* * *

شکری

راځئی چپی وکړو سندرې زړو کپی
پیدا کړو بڼې بڼې شان خبرې زړو کپی

ځان به راو نغاړو د ترخو نه زیاتې
نه ساتو بس دی زورورې زړو کپی

د اتفـاق او د ورورې پـه تمـه
کینه نور نه ساتو هېچرې زړو کپی

د نوي ژوند ساز ته به غوږ و نیسو
چې شي ترخو په ځای شکرې زړو کپی

یو ځای به و خانـدو پـه گـله سره
چې ارزو گانې موشـي غـوره زړو کپی

ځئی چې گېلو او له ناندرو نه وځو
هیله پيدا کړو معتبرې زړو کپی

وکړو خبرې د منطـق پـه ژبه
ورک کړو دا ډار و پـره او لـرې زړو کپی

یاره یو بل ته سره غاړې وځو
خبرې یو شي لـرې او بـرې زړو کپی

غزل

زړه مې نړۍ د پيپل پانه کې سلام دروړي
څه نوي شور رالگېدلې دی پېغام دروړي

زموږ له پاسه د رڼو ستورو مړۍ غوڅې شوې
ډېرې شوې شهيدې شوې ورغوي کې ماښام دروړي

شفق له ستوني نيول شوی ترې سرې وينې څاڅي
سرې ماښام څاڅکي د وينو گام په گام دروړي

د سپرې دښتې لارويي جلال وهلی آشنا
د کونړ سيند نه پښتنه درته ډک جام دروړي

دا کوزې لارې ټولې بندې دي، پاس لاره څاره
د کور کوتره په وزر کې حال د بام دروړي

په صراط وړي به، هر څوک ياره گنهارې نغمې
ډېر گناهونه به د وران جومات امام دروړي

2002/6/4

جرمني، کلن راين

غزل

وطنه زم ما تنه زه له تانه پاتې شوم
نصیب دې زم ما ورک شي له جانانه پاتې شوم

پردي اسمان دلاندي تورو وړې کو مې گوره
خبر نه يم له ځانه چې له ځانه پاتې شوم

د وخت د ناکردو نه رانه پاتې کلی کور شو
اشناسره بې لوزه او بې ایمانه پاتې شوم

ترخو ترخو حالاتو کړه خندا له مانه هېره
ټول عمر مې ژړا ده له خندا نه پاتې شوم

هر چا دي رسولي قافلې خپلې منزل ته
دازه لېونی یوازې له کاروانه پاتې شوم

کړې مېچنې مور باندي واعظ له لاسه وشوې
دده په اوتو بوتو له جهانه پاتې شوم

اوس ماته یاره پاتې د اسرې ځای چېرې نشو
خالي خالي لاسونه سرگردانه پاتې شوم

2004/3/11

جرمني، روگندرف

تورچم کي

اونبکي گربوانه باندي رواني شوي شوي
شيبي ورخي په دي وطن کي گرانسي شوي

خپل او پردي يوبل سره د بنمن شولو
هيلى نوري ژوند پوري چرانسي شوي

تولي لاپي شاپي سرکي ماتي شوي
گه په ويشر شهيدې ارواگانې شوي

شرم، غبرت تللي ککرونه دي
تورچم کي سوالگري مې بيبياني شوي

لاس ترزني کپناه او حالاتوي ار
پاني د تاريخي تاني تاني شوي

2002/1/3 کولن، رايي

غزل

راځئ په گډه د کونړ غرونو ته لاس پورته کړو
چې له ځنگلوييې د نښترو جنازي لارې

پر دو قاتلو مې په غرونو باندي لوگه کړې
له هر نښترو زړه نه سړې سړې تر ازي لارې

هېڅوک د مې ويلو نښته هديره دی وطن
هم مې د وران کلي کنډرو دروازي لارې

د تور لينگيو او د وخت وړي چرې له لاسه
تولي دنيا ته مې څه خوشې اوازي لارې

سترې بيبياني شوي بي ستره په پردو کوڅو کې
د بي پردی زموږ هرځای کې انگازې لارې

زه به تر مرگه له همدې ناخوالو سرته کموم
ياره دنيا نه ارمانجن او بي مزي لارې

2005/3/4، جرمني، کولن

غزل

د رقيبانو پوه زړو بيا ډېره غوسه پرته ده
په ژوبل زړه کې مې د وران کلي کيسه پرته ده

قاتل د حسن راگد شوی مينې قتل شولي
د غره هوسې مې هم سوري سوري سينه پرته ده

گرددې په سپين مخ باندي پروت دی وچې شونډې بنکاري
خدای خبر خيال کې درته کومه تلوسه پرته ده

مـونډه د ژوند پـه اوږو وړي تل درانه بارونه
زمورن صيب کې بس همدغه سلسله پرته ده

دغو حالاتو ته چې گورم خندنی غوندي شم
راته د ژوند په هر پرې او کې دسيسه پرته ده

سپېرو بادونو يکه زار لـه غـرو هـو جـرو نه وړي
هغه لـه بنـکـليو ډک مالـت اوس هـديـره پرته ده

غوتی د هیلود ارمان په لمبه، لولپه شوې
ووايه ته زماني ستاراسره په خه پرته ده

تقدیر زمونږ له جهنم د سرو لمبو سره دی
تل پښتنه خاوره په جنگ کې تکه سره پرته ده

تـــه اوروه دې د ســـکروټو بارانونـــه پـــه مـــه مـــور
د آزادی مـــی د و طـــن ســـره و عـــده پرتـــه ده

چـــې دې حېرانـــې ورځ تـــه وگـــورم پـــو کي بـــادوم
یـــاره ســـتافکر کـــې همدغـــه وسوســـه پرتـــه ده

2006/2/6

جرمني، کولن

غزل

ټول عمر رانه هسي په توبو تېر شوی دی
بي کاره لاس تر زني په فکرو تېر شوی دی

د ژوند په راز خبر نشولو پټي سترگي گرځو
د پروخت مو په گوندي او تر بگنو تېر شوی دی

بي علمه به يو گام پښتو نه چيري مخکي نشي
دا څومره بلا وخت دي په جنگو تېر شوی دی

ساعت گري خونه ده له مودو مودو تېر وتي
هر دم قدم ستا ټول په غولېدو تېر شوی دی

هر چاشپي ورځي تېري په خوبسي او خوشحالي کړي
ټول عمر د يار تل په اسو پلو تېر شوی دی

2001/4/20

جرمني، کولن

خه‌ور

كوخې زمورد بنارد لېونو نه خالي نه دي
دا غرونه د وطن مې د زمرونه خالي نه دي

شپونكيه گوتې پام كوه شپېلې نه ليرې نكړې
ډاگوننه تاترې دې درموننه خالي نه دي

تالا والا كخونو كې بهه و خاندي گلوننه
گوكلي خامخاله اسو پلوننه خالي نه دي

شپې د ټنگ ټكور وړپكې هروخت كې تودې وي
هو جري د پښتنو له مېلمنوننه خالي نه دي

روانې قافلې پسې خو ځان رسول غواړي
دا كړپې گرانې لارې له لوېدوننه خالي نه دي

دا چوپې سندرمارې به بيا ځلي په گدا شي
وستلې ميدانونه هم زلموننه خالي نه دي

ډوله ته به رادانگې څنور ځوانان د كلي
جذبې د پښتنو ياره پښتوننه خالي نه دي

2001/9/24

جرمني، كولن

غزل

شېرنګد سـپتار غـرډ جانان شـغ د نـبـتـرو غـېـر کـې
په سردرو کې رالوی شوی يم سندر و غېر کې

خـي راخـي غـوړ تـه انـگـازې مـې لا هـما غـه شـانـتـه
کله به پورته شي منگو بغاگودرو غېر کې

خـمـان بـه بـيـا زـلمـي کـونـر د سـيـنـد پـه غـاړه تـش کـړي
شوگېر وهلي به ويدي شي زور ورو غېر کې

په شاپو د بنـتـو او درو کې به تپي پورته شي
سوله به راشي د هوا سپينو کوټو غېر کې

شـي دړې وړې مـنـگـو تـي بـه مـېـکـد و پـه غـاړه
خوانان به وړي خواږه خوب وي سترگورو غېر کې

کـم بـه نـصـيـب وـي يـاړه سـتـا د تـپـي و اړ چـې را شـي
چې ارمانونه په خندا کړم درپه درو غېر کې

2004/10/19، رابین په غاړه

غزل

مـا مـې جـونـگـر هـ جوړـولـه رـقـيـبـ وـرـانـه کـړـلـه
د زړه پـه سـر رـا تـه هـغـه خـونـه وـدـانـه کـړـلـه

د ربا نـدې پـوه يـم هـ مـطـر بـه تـال دې بـل شـانې دې
خـنـگ پـه هـو جـره کـې دې بـدل نـغـم هـ رـوانـه کـړـلـه

سـر چـپـه کـوډي د حـالـاتـو جـاد وگـرو وکـرې
خـومـره خـوړه مـيـنـه يـې بـېلـه مـا او تـانـه کـړـلـه

د غـزل تـوري بـه د تـور و سـترگو تـور کـې سـاتم
کـه شـاعـري مـې لـه سـايـل او د کـار و انـه کـړـلـه

هـلـه بـه يـا ر هـ بـنـه شـعـرونـه او غـزلـې لـيکـې
کـه دې تـپـه بـيـالـه سـنـدرو يـه قـربـانـه کـړـلـه

2003/3/14

جرمني، کلن بنار

لار

عذابونو زېږوللی یمه شه شپڅه
ولې ورکه ددې کړه مانه د جنس لار

چې پخوا دې کړې هاغه خبرې نه کړې
تا کړه څنگه د سوجه اسلامیت لار

کله هم خوداسې نه و چې تا وکړل
ده معلومه مورته بنه د شریعت لار

د سوجه پرې او بنې سپینو جامو سره
ستا لپاره وه جومات د شرافت لار

خوشې هره خوا دې وکړل اورونه
اسلام هېر کړو تا نیولې د قدرت لار

خوارولس دې د بلا په خوله کې ورکړو
ورته جوړه دې کړه ژوند کې د ذلت لار

په دېوانو یې خپل دین له مری ونیو
یاره ورکه شه پښتو او د غېرت لار

2002/6/4

جرمني، کولن

کنڊر کنڊر وطن کي مڃي سلڳو نه بل ڇه نشته
مزار ته مڃي د اوبنڪو ڏيوي هر ما بنام را وڙه
کولن، رايين

بازان خبرې غواړي

خيالونه مې په زړه کې د جانان خبرې غواړي
غمونو او دردونو کې خواران خبرې غواړي

بې پلاره ماشومان زمونږد وړان کلي کوڅو کې
يه خلکه دا به څنگ شي يتيمان خبرې غواړي

دي لارې جوړې کې يتيمانو په مخ او بڼو کې
د ویرله لاسه دلته لوند گرېوان خبرې غواړي

ړندې شوې هغه مينې حسن گونگې بڼا پېرې شوې
گذران د مينې گران شو عاشقان خبرې غواړي

رالوتې تور کارغان مې په فضا باندې کاغ کاغ کې
زما د غرو سرونو کې بازان خبرې غواړي

ځان جوړ که ياره شابه چې نن ستاد تپې وړدی
غور غور دي تاته هله شاعران خبرې غواړي

2003/7/5 جرمني، راين

غزل

لپه دې نیولې تل د خان په دوعاگانو ده
خیر به کله غواړې دغو خووارو پرگنو لره

دا خو زنجیري دي بېخې تمه ترې نه، نه کېږي
هېڅ ورتگ په کار نه دی میالی صیب لپونو لره

خوشې دي عیبس ربه په دې خاوره بڼې بندلي دي
هم دې اتفاق نه دی ورکړې پښتنو لره

دې دوخت لوتمارو خانله دنگې مانې جوړې کېږي
پاتې په خالي میدان پښتون دی ترېکنو لره

اړوې لاسونه بیا غورزي کوی پردي ډول ته
نه بڼایي بدرنگه گداگانې مېرمنو لره

بې له هغې بدو سترگو یووړه پښتنه ناوې
مورې لوگی نه کېږي حاجت نشته سپلنو لره

هېڅکله به یار داسې حالاتو سره جوړ نه شي
گوري دې څه بله چاره خپلو اند پښنو لره

2005/11/13

جرمني

غزل

خواتنه رانزدې شه چې خپل زړه درکړم
دې نه زیاتې ووايه نور شه درکړم

ته دې هم د زړه نه راته ووايه
لوظ به د مينې هم دا زه درکړم

بڼه صفا خبره راته وکړه ته
هله به جانانه سپينه خوله درکړم

خواتنه مې نژدې کړه خیردی و منه
مينه کې رازونه به دېر بڼه درکړم

کله چې دې زړه کې یار ته ځای ورکړو
راشه بیا به شونډونه خواره درکړم

2003/7/5

جرمني، راین

غزل

غمونه او دردونه مې خندا ته نه پرېږدي
بېلتون لارې نيولي ما اشنا ته نه پرېږدي

مدام راته په سر د بديختي کپسه ناسته
شپې د خوشحالي زمونږه خوا ته نه پرېږدي

اغزنه غونډې لاره مې کاله ته راسستن ده
تاوشوي د غم شپولرانه مورچاته نه پرېږدي

کافرې شانې گوتې يارانې له مري نيسي
داميني د خوږو زړونو وفاته نه پرېږدي

د تورو غرو بلاوې راته مخکې مخکې کېږي
ولس او دا وطن مې ارتقاته نه پرېږدي

شوگيرد توري شپې دې هېڅ سبابا ورپسي نشته
تيارې دي د وختونو څوک رناته نه پرېږدي

قتلېږي دلته مينه، محبت لويه گناه ده
څه ياره خداي دې مل شه ما خواته نه پرېږدي

2000/11/18

د افغانستان د کلتوري ودې ټولني په مشاعره کې

باد راوړم

گل نشومه غوتی وم په دامان ورژېدم
له خپل وطن نه لیرې په ارمان ورژېدم

دېرولتېدم ودرېدم د سوال په دروازو کې
د وخت له ناکردو نه په خپګان ورژېدم

پردو کوڅو کې خوشې لارم راغلم سرگردانه
ریښدی د سوارو وم په بیابان ورژېدم

دې خوار نصیب را بېل کړم د وطن له تاترونه
پیدا ومه خزان کې په خزان ورژېدم

مېن د خپل وطن په کانیو بوټو خو ارمان چې
بې وخته بې وطنه بې جانان ورژېدم

یار ولېرې یارانو پام چې دلته یې پرېږدئ
باد راوړمه له کومه په المان ورژېدم

غزل

د سيند په غاړه غاړه سپينو شكو په سر تلم
سوچونو وم اخيستي هېڅ په ځان نه پوهېدم

معلومه راته نه وه چې به چېرته زه روان وم
په شان د لېوني غوندي به تلمه سرگردان وم

گر داب کې د يادونو چور لېدمه ډوبېدم
خيال يو وړم له المانه آن د خپل کلي وس تله

چېران، چېران مې وکاته د سيمې ټول محل ته
کسم د کانو بوټو په ديدن نه مړېدم

چې ولگيدې سترگې مې په وړانو کنډرونو
غړۍ کوزې پر تې وې ده اغو دنگو برجونو

په ياد مې وړوکتوب شو په کوڅو به گرځېدم
نه هاغه خلک پاتې وو نه هاغه ودان کلی

ای ياره پروت ولوتې لوتې ستا د جانان کلی
راماتې مې شوې او بڼکې په سلگو وژرېدم

2006/7/15

جرمن، کولن راين

غزل

ساره اسولي هـروخت زخمي زړونو له راځي
پردي مرغی زمور د کلي ونو له راځي

چې عقل شي ياغي ژبه په گډو وډو سر شي
توبې چې خولې ته راشي لاس غوړونو له راځي

سپېرې شوي د افغان د غرونو دنگې دنگې غاړې
بدرنگه سوداگريې چې وهنو له راځي

گېله راته پرېوتې غورگي غلي غوړ کي وکړه
تورمخي د پنجاب زما وژنو له راځي

وطن يې زمور لوټ کړو بڼه په غټو ورتنه گورو
چې عقل به بيا کله دې سرونو له راځي

يو وخت به دا سرسامي ککړي شي دړې وړې
ماجرې پښتنې به گودرونو له راځي

شي پورته به تپي د يکه زار په سرودرو کې
سندرې به د يار نوي سازونو له راځي

2002/2/6

جرمني، کولن روگندر ف

غزل

غلی به یمه خو پوه زړه باندي توپان لرم
سوری سینه باندي زخمی زخمی ارمان لرم

دیوه بانه اشاره ستاراته خروار بنکاري
کمی می نشته وایم خانتسه لوی جهان لرم

دا غمازان د محبت می ستا له مینې باسي
زړه کی جانانه ستا د مینې لوی فرمان لرم

چرته بنکاره راسره پام د سترگو جنگ ونگرې
په دې چنو او چم گاونډی کی رقیبان لرم

په پښتانه لوظ له ما سره ولاړه اوسه
په تیت سر نه یمه بلد پښتون ایمان لرم

د زړه تاخچه کی می خو ستا د مینې پت خوندي دی
وایی یار تا سره زه تینگ عهد و پیمان لرم

1995/3/8

کيسې

پر پرده نوري بس دی د ارمان کيسې
بيارته راواخله د جانان کيسې

چاته ددې خپل زړگي حال ووايم
تېرې شوې په مونه د خپگان کيسې

اوس د خوږې مينې کيسې پاتې دي
يو ازې به کوي خورقيب ان کيسې

لاړه اوس خبه ره د کيسو شوله
دېرې شوې ترخې اوس د افغان کيسې

دې کيسو کې خوندي کسم دی نشته دی
راشئ چې نور واورود جهان کيسې

چاهم راته ونکړه خوږه کيسه
تولوراته وکړې د خپل خان کيسې

يارته خوراواخله د وطن کيسه
لگي په ده بنې د کابل جان کيسې

2002/4/8

پسرلی

په هر چا پسرلی ژوند یې گلونو سره دی
نصیب دې زما ورک شي لکه غمونو سره دی

تاریخ خو مې غېرت او د مېرانيې کیسې وایي
تراوسه مې لا ژوند لکه سربندنو سره دی

په خانیمه پوه شوی نه مې داشوه او نه هاغه
ازل مې ماتو گوډو و تقو دیرونو سره دی

ورو و راته پخپل کاله کې خان بې واکه بیکاري
وطن او سر مې دواړه لکه گوانبونو سره دی

دې تورو سپینو سرو راباندې خپله خوا کره یخه
تول وخت مې ځنازو او شوگرونو سره دی

دې حال ته سوچ اخیستی يم خندا ده رانه هېره
فرياد ځکه سینه کې ماتو زرونو سره دی

پسې مې مېکدې په لوري لندې لندې کېرې
ساقې اوس پردی شوی سرو جامونو سره دی

بیا ځلي د جهان په قدرتونو کې از مې نبت شوم
عظمت د خپلې خاورې مې ننگونو سره دی

خوبنبي ده خوشحالي ده يياره هر خواپسرلی دی
داژوند یواځې زمونږه لسه ویرونو سره دی

2003/12/2

یو شعر

زه به اتڼېزه سلیمان د غره راواخلمه
بیا که تورې بورې په سر ژنګي اتڼ واچوي

2005/6/4

غزل

دردونه مې په زړه باندې جانان له لاسه دي
راپېښې كښالې راته خپل ځان له لاسه دي

كافر زما د مينې مړی ونيوه له ستوني
زخونه مې پراته اوس له هجران له لاسه دي

په مایې دا زما جونگره سمه كندېواله كړه
دا ټولې لاسوهنې پاکستان له لاسه دي

تاجك دی، كه وزبك، كه هزاره ټول دښمنان شول
ورانۍ او لمسونې د ايران له لاسه دي

يو بل ته په ماشه تل سنګرونو كې پراته دي
په مورېدا بدي ورځې خپل افغان له لاسه دي

ترخوچې پكې يار ستاسې د سرو مال نه خلاص شو
نادودې اوس په مورې باندې جهان له لاسه دي

2002/10/30، جرمني، بون

خلوريزه

د تـورې بـورې سـرته بـيا ځـلي ډول وڅـېرېوه
بـياغي بـادونود ووطن د نـاوي شـال وړي دي

د بـنار كوڅـه پـه كوڅـه اورمـه پـردي سـازونه
چـا د هـو جـرې نـه مـې مـنځـي او سـپـتار تـال وړي دي

كلونـه وشـول چـې روان يـمـه پـه وركـولارو
پـه كـومه لار شـمه چـې ورشـم د جانـان كلـي تـه

دا ځـل د زانـو پـه كتـار پـسې مـې نـيت كـړي دي
كـه پـه وـزرو كـې مـې يـوسي يـو ارمان كلـي تـه

راين، جرمني

بل ملنگ

مطرب راوینس کړی د رباب مـزو کـې ترنـگ پـه کـاردی
نوی محفل، نوی سینگار او نوی رنگ په کاردی

ما خو پخوا درسره لوز په پښتو کړی دی
راته خالی گلې دا ستاد بنگر و شرنګ په کاردی

پردي وطن کجیران را لوزي زمـا غـرونـو تـه
ورته پامیر او یاتور غره کې لوی گڼگ په کاردی

چې غنم وږي بل احمد ته په شمله و تومبي
بیا خل جرگې د پښتنو ته بل ملنگ په کاردی

بله ملاله به شې پورته میوندي کړیکې ته
په دښمنانو باندي هغسې غورزنگ په کاردی

د مینې جنګ دی خیردی بېرته که راستون نه شومه
ستا انتګو ته خود یار د وینې رنگ په کاردی

1992/7/6 جرمني، راین

سپرلي ته

سپرليه راننشي بي وخته دلته
کلي بنه کنه والي دي پرتي

نصيب راوستي خومره سخته دلته
مورته لاد پري ک شالي دي پرتي

د بن خواني لاري نسکورې شولي
سرد همدي سپره خزان له لاسه

پيغلي غوتي تولي سرتوري شولي
ددي بي رحمه شان توپان له لاسه

خدا بزده دکلي مرغلي چرتيه لاري؟
دلته کارغان د بل وطن راغلي

په غوربو اورم خوشي کاري باري
سري بلاگاني له دکن راغلي

دلته لوشوي دگلونو خانگي
د پيغلي سورس الو بادونو وري

هر يوزرگي د غم په تال کي زانگي
د کونري ارهم دي غمونو وري

غزل

بسي واره لېـونى غونډې سر لوخې ده راوتـې
اشناد راتلـوز بـرى ورتـه چا راوړى دى

کنډر کنډر کوڅو کې کنډونو باندي څرځي
غېبي غړيبي په غوږ شي احوال مارا وړى دى

پام وکړي بياروانه شي د شونډو په سروايي
رېبار لکه چې حال د جانان بيارا وړى دى

دلاري لاروى پـننه نيـولى شـي ورگـوري
تاثيريبي د خپل حسن په هر چا راوړى دى

روانه شي په منډه د کوټې بلې ته خپڅي
چارگل يې غټ په پوزه ناروا راوړى دى

په دې محل کې چا دا دومره بنکلي ده راوړې
چې ټول کلي يې ياره په غوغا راوړى دى

2004/1/2، کولن، رابن

غزل

ډولچي پښاخېږه، ډول دې ټول کلي کي وگرځوه
زما دې وران کلي کوڅو ته څوک کافر راغلی

غشي راواخلي په داژنکو باندي يې ووېشي
پردي بدرنگه سوداگر زمور په غر راغلی

ردي تنابونه راته لاري په شنه کڅ کي باسي
له پاسه سور او وروي په شور او شر راغلی

مت مې له دغو سرو دېوانو سره سم دی کله
نه ږدمه تن ورته نن خیر که مې په سر راغلی

داژدها خولي کي به زهر شم دنيا به گوري
د تاريخونو زور د بنمن مې بيا په ور راغلی

تش اسويلی مې له خولي خپږي څه کولی شمه
ديار په کلي ټول پوهېږي زورور راغلي

2003/8/20

جرمني، روگندرف

رنځ

څومره نادودې وکړې مور خپلو سرونو سره
دا خپل سرونه جنگو و هسي له غرونو سره

د تربگنۍ په رنځ پراته یو لا تراوسه پورې
په جنگ جگړو باندي اخته یو له مرگونو سره

خپله اگاه نه یو خوبل ته هډو غوړ نه نیسو
قبیلوي سیستم کې بیکېل یو له غمونو سره

یو ورو د بل وینو ته ناست یو عجیبه مخلوق یو
کله به سیال نه شو په ژوند نورو ملکونو سره

هر څوک روان د ارتقا په لور منزل ته رسي
د پښتون عمر یاره تېر شول له جنگونو سره

2003/10/20

جرمني، روگندرف

غزل

په گرېوان مې ځي د اوبنکو کاروانونه
له زخمي زه نه مې خپري فريادونه

نوم د مينې به په خولې کله وانخلم
کبرجن اشنا مې مات کړ لولو ژوننه

زړه کې پاتې مې زخمي زخمي نغمې شوې
شول په برخه زما ټول عمر غمونه

زما زړه کې مستي نشته جام رانه وړې
ييار تش کړي تل د مينې ډک جامونه

1993/5/2

سندره

خـمـه چـې وگـورم د جانـان کـلـی
خـدایـه بـیـا و د ان کـرې هـغـه و ران کـلـی

کـلـه چـې رايـاد هـغـه ياد و نـه شـي
اوبـنـکـې مـې روانـې شـي سـيـنـد و نه شـي
د پـردی پـه هـر چـا بانـدي خـپـل گـران کـلـی

کـرې پـکـې مـونـږه چـې خـا پـوړې دې
اوس خـو هـو د يـرې وړ پـکـې جـوړې دې
پـاتې شـو هـر چـانـه خـپـل جانـان کـلـی

نـوم يـې و تـه پـوړدې کونـږو نـو کـې
پـرو تـدی هـلـتـه د نـگـو د نـگـو غـرو نـو کـې
دا کـلـی د يـي مـحـمـد ا جان کـلـی

خـدایـه بـیـا و د ان کـرې هـغـه و ران کـلـی

2003/7/2

کوروايلر جزيره کې

اروانباد ډاکټر کبير ستوري

ته!

سودا اخیستی یمه څنگه به شې ستوري شمارم
خو کبير ستوري پکې نشته له مداره وتی

داد پښتون اسمان انگر راته خالي خالي شو
زمونږه ستوري ديارانو له کتاره وتی

2006/5/12

جرمني، ویسلینګ بنار

غزل

لپه ران زدي كره زما او بنه كوته
گلې ماله چرته خندا نه راخي

ماد وي پرپه چم كې اړولي دي
يوه شپه خونبې هم په مانه راخي

شپې ورځې رقيب له لاسه گرانې دي
رحم خود چا په هېچا نه راخي

وخت د مينې خوندي په ولجه وړي دي
ياره تېروختونه په تانه راخي

2001/11/18

جرمني، كولن لانگل

غزل

لاړې پناه مې لسه نظره شولې څه دې وکړل
گلې چې پاتې لسه گودره شولې څه دې وکړل

لکه برېښنا غونډې لسه دې محله چېرې لاړې
رانه په کومه مسافره شولې څه دې وکړل

زما تنکې مینه دې ځان سره په سین لاهو کړه
نامردې گډه بې گودره شولې څه دې وکړل

د بېلتانه د سیند خپو کې به دې گورم چېرې
کوم سمندر د سر سندرې شولې څه دې وکړل

یار دې کوگی په تمه ناست دی چې به راشې کله
دومره زړولې چې مروره شولې څه دې وکړل

2002/10/20

کولن راین باغچه

زور د خیرودی بنکاري گوتې لسه ماشې اېسته کړې
ایله د کلي شندې توت کې څو مرغی کېناستې

زموږ فقیري دوعا گانې هېڅ قبولې نه شوې
پردی پېرې بیاد خوارانو پوه بلې کېناستې

2002/6/25

جرمني، کولن

دېره موده کېرې ورتنه لپه د زارونې سم
نکارې پښتنه ده چې له مینې نه انکار کوي

زلفې کرې خورې له قصده تورې شپې بیاراولي
پوهیمه نادودې د خورې مینې په یار کوي
جرمني، کلن بنار

نابلده باد

خیر کرې ډوب شو مه د اوبنکو سمندر کې
کوم باننه رسا و پښتلی یې ځیگر کې

ورتنه سوچیمه اخیستی دا به څنگ شي
کبرجن اشنا هېڅ نه راځم نظر کې

د ژوندون په بنو او بڼو نه پوهېږم
تېر شو عمر مې عېس کنه و کپر کې

زور د حسن دې نادودې په ما و کرې
له دې کلي نه به کله راپسر کرې

پرې چې وړي مې نابلده باد په کومه
دلته شپې د تېرېدو نه دي په شر کې

یاره ستاد اسو پلو پروا چې نه کرې
نور گودر په غاړه مه ځه مازدیگر کې

غزل

خو لېونې سېپې د خپل وړان کلي کوڅو کې گورم
کاروان د اوښکو په شلېدلو گڼو کې گورم

په نـصیبونو را پرېوتې له اسمانه تـسه!
ستوری د بخت مونـن سبا په رالوېدو کې گورم

چې په وهلو، غغلولو مې خو ځل شړلې و
د وطن واگې نن د هغه چار اتلو کې گورم

کیسې د ننگ او غېرت لارلې په سین لاهو شوې
رېښې رېښې شمله مې نوره سوځېدو کې گورم

تال بدل شوی دا نغمې راتـه بدلـنـکاري
دا ساده گان بیا پردې ډول ته نخېدو کې گورم

ماتې شوې سر کې د پښتو او پښتونوالې لاپې
ژبه مگي هم په گینگړو او مړه کېدو کې گورم

له بې وسې نه به د یار سندرې ژاړې درته
چې خپل کاله کې ځان ورو ورو بې واکېدو کې گورم

2003/3/12

جرمني، راین

غزل

د زړه خبره مې په زړه پاتې شوه
مینه خوږه رانه په خه پاتې شوه

د نیمه وشو پوټې وې وې گرمې پکې
رانه د کور کلي حجره پاتې شوه

شرنګ د سبتار بغاد سره منګي نه
په غوږ مې هغه شان نغمه پاتې شوه

د چا د دومه ناره لاسه!
رانه په خوله نیمه تپه پاتې شوه

ما وې په غوږ کې به خه وایي راته
ګونګی شوه یاره پته خوله پاتې شوه

2002/10/24

کولن، راین

کوچی

خیر کرپر د میندی دنیا ورنه نشی
مینه کی خوک دی بی جانانسه نشی

مه خه د بنه کلیو په کوخه زرگیه
چرتسه خو پپه بنه درتسه گرانسه نشی

په گربوانسه به دی خه یی او بنه کی لاری

مینسه عذاب دی گوره تانسه نشی

بس دی چی یار زره په ایلیند کی پر پنی
کوچی سره مینسه په اسانه نشی

2002/6/19

جرمنی، راین

د جهان چم کي

واروه د مينځي کډه راشه د جانان چم کي
پر پرده اسويلي دي د غمونو او ارمان چم کي

هسي هم د غونډو زنو شنه خالونه توي شولو
چوي تلوسي شوي مري ساه گاني د زندان چم کي

کډي راپه سر شوي له مرگونو او ويرونو نه
ناست دي په اوږو راته درانه درانه د پوان چم کي

گام په گام يي سري زمورډ خوار کلي چيني کړي
ژاري راته هر وخت د رنگ کلي يتيمان چم کي

خدا بزده چې به شني کوترې بيا زمورډ په بام راشي
شور به د چونچو کله پورته شي دي وران چم کي

خي په نابله کنډوونو قافلي ياره
هر چيري د پره شول افغانان ټول د جهان چم کي

2001/4/12

کولن، کوروايلر، جرمني

غزل

په درنو سترگو درانه درانه کتل کړي
جادوگره ييا برېښنا ده رانيول کړي

څه کړې وږې ځوانۍ ورتته اوبه شوي
تورې سترگې چې راوړوي خوړل کړي

په دې کلي کې اجل نيولي ډېر دي
په ښو باندي رسارسا وپشتل کړي

سره منگي سره گودرته مازديگر ځي
دنگه غاړه ځي دزرکې په شان تلل کړي

سترگو يي وورپه لېونۍ غونډې ښکارېږي
لاس کړې پورته که خدای يار ورسره مل کړي

2001/10/5

کولن، روښندرف

د هسپانيې سانسپا ستن ته !

سانسپا ستن د سـ ر و گـ لـ و نـ و بـ نـ ا ر ه
د سـ يـ لـ ا نـ يـ ا نـ و د سـ يـ لـ و نـ و بـ نـ ا ر ه
د تـ ا تـ ر و ا و د بـ حـ ر و و طـ نـ ه
د جـ گـ و غـ ر و ا و خـ نـ گـ لـ و و و طـ نـ ه

د بـ نـ پـ ر و د ا تـ نـ و نـ و بـ نـ ا ر ه
د سـ يـ لـ ا نـ يـ ا نـ و د سـ يـ لـ و نـ و بـ نـ ا ر ه
سـ تـ ا د سـ ا حـ ل د غـ ا ر و سـ ر ي بـ ر بـ نـ ا ر ه
پـ ه نـ ر مـ و شـ يـ گـ و کـ ي پـ ر تـ ي بـ ر بـ نـ ا ر ه

د لـ مـ بـ ا گـ ا نـ و سـ ا حـ لـ و نـ و بـ نـ ا ر ه
د سـ يـ لـ ا نـ يـ ا نـ و د سـ يـ لـ و نـ و بـ نـ ا ر ه
د لـ تـ ه د پـ ر ه د ي بـ نـ کـ لـ ا گـ ا نـ ي تـ ا کـ ي
سـ پـ يـ نـ ي کـ و گـ ي خـ و مـ ر ه ا ر ز ا نـ ه تـ ا کـ ي

بـ نـ ا پـ سـ ت کـ ي يـ ي د جـ نـ تـ و نـ و بـ نـ ا ر ه
د سـ يـ لـ ا نـ يـ ا نـ و د سـ يـ لـ و نـ و بـ نـ ا ر ه
يـ ا ر د پـ ا مـ يـ ر لـ ه گـ ر نـ گـ و ر ا غـ لـ ي
سـ تـ ا د بـ نـ ا پـ سـ ت پـ ه ا و ر پـ د و ر ا غـ لـ ي

يـ ي پـ ه ر بـ نـ تـ يـ ا د يـ ا د گـ ا ر و نـ و بـ نـ ا ر ه
د سـ يـ لـ ا نـ يـ ا نـ و د سـ يـ لـ و نـ و بـ نـ ا ر ه

لکه خاکی عمر هر سهی را ور پری
ژوند روان یوس مندردی چپ تپری

چالاساه پسه خونبی نه وی اخیستلی
ورد مخکی ورتسه رپ کی بپرتسه کپری

یاره دغه زمو ولاره ده روان یوس
هر سپی له تورو خاورو لاندی کپری

2001/9/23

جرمنی، د کولن هدیری ترخنک

غزل

بانه دې رپي بيا څه چل دی ستا په سر اشنا
نه بنکاري ډېره موده کېږي په گودراشنا

پره رپه زړه گي مې نن سبا خو چوي درپسي
کړي زما په سينه تا د مينې کراشنا

داسو بلو بادونو يو ووره د پگړۍ چرپه مې
غشي د مينې مې خوړلي په ځيگراشنا

زما د غرونو په ځنگلونو باندي لوه شوي
خو سوداگرو رانه لوت کړ لوه رغاشنا

دغه نادودې تېره پوه زړه بې وسه ياره
پرې چې پردي ملک ته چلېږي ستا نبتراشنا

2003/12/24

پښتو ده

چې داموږ ولې د خیرمه لېونې یو؟
خانتسه پام نه کړو د هر چا خنډني یو

خپل کاله کې اتفراق زموره نشته
سکني نه شو ټول عمر مېرني یو

چې ساتي ولس نفاق او تربگنو کې
تل لسه داسې مشرانو سپېلني یو

چرسو بنگو مو حجرو کې ډنډو کار دی
لایو شاپو کې لسه هر چا مېرني یو

له ژوندون لسه پته رازه خبر نه یو
تمدن نه یو پوه تېښته غرنې یو

محتسب راتسه دورې پسه لاس ولاړ دی
یوازې مونه یې مېنډلي دهرني یو

جنگ جگړه او تربگني زمونږ پښتو ده
دې نړۍ کې همدا موندیو ازیني یو

یو ورور بل ته کنو شاه دغه مو کار دی
یاره ټول عمر یو بل نه خواشیني یو

2001/5/2

جرمني، کولن

احساس

د هـنـر د قـلـم تـلـانـو پـېـر زور دې
کلـه خـونـد شـتـه پـه شـعـرونـو او غـزل کـې

عـاطـفـې تـولـې مـرۍ نـه نـيـول شـوي
بـې و سـې رار سـې دې دې دې دې

د نـفـاق او رـونـه بـل نـن کـور پـه کـور دې
د پـسـتون قـافـلـه پـاتـې دـه مـنـزل کـې

لـا پـه مـخـکـې کـر لـې چـونـه رـاتـه شـتـه دې
ار تـقـامـې د ژـونـد نـه رـاځـي ا تـکـل کـې

تـش د خـولـې پـه لـا پـو شـاپـو بـه خـه و شـي
خـو پـېـدا نـشـي ا حـسـاس د زـر ه پـه تـل کـې

يـو تـر بـلـه زار بـدل چـې و ر کـې نـه و ي
يـاره خـونـد نـه کـرې خـو بـونـه پـه خـنـگـل کـې

يکه زار

وبه خاندي سپوري شوندي وچ به گربوانونه شي
ژوند به توله مينه وي، ساندي به سازونه شي

بيابه عاطفي په كده راشي خپلو مېنو ته
خوبن په په غلبيل سينو كي زړونه په ټوپونو شي

پورته به حجرو كي يکه زار غرد ټپو شي بيا
شرنگ به د پېزيب سره د منگو او سپنارونو شي

غوخي به لانجې شي په دي خوارو پرگنو كي تل
خپلو كي چې وژني دغه ټول به سره ورونه شي

بوخت به شي لگيا به شي هرڅوك د ارتقا په لور
داد وطن شاري به د سرو گلونو ټلونو شي

تاو به له ځماونونو نه ځوان په مېخانو كي وي
نه به وي يارانو كي يار پاتي به يې شعرونه شي

2002/9/5 کولن، راین جرمني

زلموزرشئ بيا ډوله ته غورزې وکړئ
وخت راغلی بيا مورچل ته د ختو دی

زړه ته د بابه درسره واخلى
کنه نوم نشان مو اوس په ورکېدو دی

د پامير لکه گړنگونو پي ناري کړئ
مور همغه پښتانه يو هېردي نشي!

2001/10/18

کولن، جرمني راین
د کولن په ښار کې د افغانانو او المانیانو
په گډه مظاهره کې

د گلونو سره غونچه شه چې معطر شه
چې د ژوند په خوند او رنگ باندې خبر شه

گناهونه دې لسه برې نه خپره
شېخه بس دی زیاتې کوز که له منبر شه

یو ځمکه د لگېدلی په دې چم کې
سوجه برېرو او ولې مېکېدې ته

په قدم قدم کې ودرېدې شناختې
جنازې دي چې چلېدې هديرې ته

بېله

بېله بېله کلې ترانې ووايه
خوږې د مينې افسانې ووايه

د گل په مات ډنډر او اخله کيسه
سندرې بې د زماني ووايه

ساقې څنگ لاس تر زني بيا ولاړي؟
حال دې د وړانې مېخاني ووايه

داد وطن کيسې دې هېرې نشي
خبرې بې د ويرانې ووايه

د گل په زېره پانه ليکه يارته
ورته دا تېرې کارنې ووايه

رنگ بنار

ځنگې دلى دى كوڅو كو كې نه بنه كار پري
رنگ شه بناره مېځانې درپكې نشته

غځې دلي دي كوڅو كو كې ځماريان دي
ځمان مات دي پېمانې درپكې نشته

د خزان دورو ببادونو كې پناه شوي
مينې لارې ييارانې درپكې نشته

له كنه رو دې راڅپي ژي فريادونه
د بلبلو و ترانې درپكې نشته

ستا په غېر كې رقيب مينه د ياروسوه
خون د ژوند او زماني درپكې نشته

1990/3/5

خواره واره

هره شپه خوشي بـد خوبونه ويـنم
بياپه وطن كي مي جنگونه ويـنم

ددي بـد بختو پرگنـد و پـه برخه
همدا جگـري او دا مرگـونه ويـنم

دنيا وره شهـه انـسانانو بانـدي
حکـه تـري، تجاوزونه ويـنم

ديموکراسـي او آزادي پـه نامـه
پکي اسلام ته کلک گوانـونه ويـنم

چي يـي جهاد کـري پـه ضد ورسره
نن يـي هغـوي سره لوظـونه ويـنم

بلدي، رشوت يـي کـرو و رواج وطن کـي
هم مېخـاني او دک خومـونه ويـنم

ديارپه چـم کـي پـردی ډول غـرېـري
ورتـه خـواره واره لاسـونه ويـنم

2003/10/20

جرمني، کلن بنار

غزل

شـپـخـه دـا خـه کـرـې مـېـکـدې پـه غـاړه
درنـه بـېـگـاه دـلـتـه تـسـپـې پـاتـې دې

سـتـا عـبـادـت او د تـسـپـو تـکـا کـې
بـنـکـارې درنـې درنـې د وکـې پـاتـې دې

مـسـلـمـانـي دې خـدـا پـرـو شـک گـنـمـه
پـه خـلکـو هـسـې دې اړې پـاتـې دې

دـا سـرچـپـه کـانې چـې و شـوې وایـه
پـکـې اوس کـومې مـسـئـلې پـاتـې دې

خـېـر دې پـه کـر و سـجـد و کـې نـشـته
پـه خـولـه دې خـو تـشې تـو بې پـاتـې دې

پـام چـې مـنـبـر تـه زـیـاتـي پـور تـه نـه شـې
دـر تـه عـبـس دـا چـو پې خـولې پـاتـې دې

پـه گـرـانـو لـار و د ا شـنـا کـلـي تـه
یـار تـه مـز لـې بـنـې ا و بـدې پـاتـې دې

2005/12/9

جرمني، روگندرف

بې حيا

د فطرت په بڼه کلاگانو
تورنق بآب دى راخـ وړېږي

د نرگه سو جنـ ازې وړي
په شـ تاب دي راخـ وړېږي

له وحـ شت او مـ صيبته!
ژبې گونگې شوې په خوـ و کـې

اوبنـ کي واوبنـ تي خپـ شـ وې
سـ وړ د ريبـ اب شـ و راخـ وړېږي

وړي اورونـ په پـ لمـ نـ کـې
دوزخونـ ورسـ ره دي

دا دنيا تـ رې پـ له لـ رزه ده
پـ ريبـ اب دي راخـ وړېږي

د وختونـ و پـ سه سـ نگر کـې
د ماشـ پـ هـ گوتـ ه ناسـ ت دى

پـ هـ جملـ ه مـ سلما نانو
يـ و عـ ذاب دى راخـ وړېږي

دین مې نیسی له مری نه
دی پخپله دی بې دین نه

بې حیله د زممانې دی
ډېر بې اب دی راخوړې

کافر دی د وختونو
یاره خه چې پسې پاڅو

چې مری یې وچه نکړو
لوی بنامار دی، راخوړې

جرمني کولن، 2002/10/5

غزل

نادودو مې جانانه تمول محل وسوخواه
دوخت خو لېونو مې توروربل وسوخواه

گوگل نه مې لخواخې د باروتو پورته کېږي
هرکور او کلی بناریې په خوخل وسوخواه

نالوتو وگوتو مې تیکری رېښې رېښې کړو
تا ولید چې ظالم مې د سرگل وسوخواه

په ږیره دې اور پوري شه د سپینو جامو غله
تا ولې د ازمانه کلی کابل وسوخواه

گرېوان ته مې خه تور او سره لاسونه رااوږده شول
په مایې دا خپل خان په خه چل ول وسوخواه

د ژوند په کڅ مې یاره سرې سکر وټې راوړېږي
راغلی وچکالی ده زړه مې جل وسوخواه

1993/2/5 جرمني، کولن

پخپل لاس مود او وطن کنډواله
يو تر بله وکړه مور مقابله

تباهي مو خپل غريب وطن ته راوړه
اوس جران يېم چاته وکړمه گېله

چې هرڅه مودول په سيند باندې لاهو شول
شوه ديار پکې رېښې رېښې شمله

2003/4/9

جرمني، کولن

سندره

د عبدالله مقري د يوې سندرې په پيروي

تورې گورگوري، شني ممانې د خپل غره راوړه
ماته د کونړ لسه سينده اوبه راوړه

خپل کور او کلي مې ياد پرې
زړه مې نري نري خوي پرې
لپه توتان د توت لسه خانگې راته سره راوړه
ماته د کونړ لسه سينده اوبه راوړه

په مامې خپل وطن د پرگران دی
پردي وطن راتنه زندان دی
سابه سوکوک ورسره خپل د تناره راوړه
ماته د کونړ لسه سينده اوبه راوړه

زما د جگړو غرو وطنه
گران يې خپل يار باندي هرڅه نه
جانانه راشه قدمونه دې درانه راوړه
ماته د کونړ لسه سينده اوبه راوړه

2002/2/16

جرمني، راين

د بون پرېکړه

قافلي د اوبنــکو ځــي راځــي چلېـږي
ماتــه شـوې گـرېوانــه تـه سـپينه لاره

هر گوهگل نه شـنې لـوڅـې پورته کـږي
په سـينه کې زړگـي چـوي لـه انتظـاره

نن جرگه د پيترسبورگ مانې کې کـږي
پاچا کـږي ظـاهر خلک وايي دوباره

دغه دور عجيبه د زمـانې دى
هر افغان شو خپلې خاورې ته بې اتـباره

تل په تاسې لـه بهـره داسـې کـږي
دي وتلـي هرڅـه ستاسـې لـه اختيـاره

سرنوشت مو پـه پـردې وـطن جـوړېږي
افغانان نه لـري دېـنه بلـه چـاره

ياره خپلو کې بـه هېـڅکـله جوړ نشـي
ستاسـې برخـه لـه ازل نه داسـې خـواره

2001/11/27

بون، پيترسبورگ

ازمېښت

د خپل وطن په مينه مست شه مېخاني پرېرېده
مات كړه زاړه لوزونه پتې يارانې پرېرېده

تش په نامه د سپينې خولې قنګ ته مه كېنه نور
وكړه پښتو باندي كسم دا بهاني پرېرېده

د خپلې خاورې ارتقا نېشه پيدا كړه سر كې
زړې وعدي نورې د تېرې زماني پرېرېده

د ساقې ست ته مېخانه كې زياتي ونه درېرې
د وخت پيکه دا ډكې ډكې پېماني پرېرېده

گړېرې سم په خپله ژبه باندي مه شرمېرې
د بل په ژبه د پرديو ترانې پرېرېده

هر څه نه ستا لپاره نن ملي وحدت ضرور دی
نورې قاتلې تربگنې او افسانې پرېرېده

خامخايې به د سيالي ميدان كې نورو سره
پښتونه واوره دا مرض د ځانځاني پرېرېده

هله به وگتې خولگې د قرباني ازمېښت كې
وايي يار مينه كې زور دود د زماني پرېرېده

سترگي پتوم

مه راچوه لاس پر پرده په غرونو ځم
تللی چې جانان په هغو پلونو ځم

هېڅ د اسرې ځای مې پاتې نه دی نور
ډک زړه لسه غمونو او دردونو ځم

دا و طــــن د نــــو ورو بلاگــــانودی
نور لسه دې جنگونو او مرگونو ځم

بل چېرې تکل مې کې کړی دا ځلې
سوچ يم هه اخيستی په فکرونو ځم

ځان لسه کوه قافه هم وراپوم
نېغ پاس د پامير په گړنگونو ځم

يار ته به مې پتې په غونډ کې ووايې
سترگي پتوم لسه و حشـتونو ځم

په وچو شونډو

توره قباده راخوره چرتنه رنه راځي
دهجر شپه لاره اورده شوله سبانه راځي

لاري سري شوي دي چلپري پري تل سري جنازي
قتل دي گد کلي کي هچاته خندانه راځي

کلونه لودي پسرليه هـورا چي نشي
خندان په وچو شونډو دلته د سارانه راځي

د خپل ياغي نصيب پوښتنه به د چانه وکرم
د خوښي شپي جانانه کله په ما او تانه راځي

زما وطن باندي له پاسه سره اورونه اوري
رحم په دي غريب ولس باندي د چانه راځي

غونچه د گلود شهيد جانان په قبر کپده
يار دي د عمر مساپرشو کله بيانه راځي

2001/4/20، جرمني، روگندرف

***

سـيـلـی لـگـي د و طـنـد نـا و پـ شـا ل و پـي
پـنـتـانـه ز لـمـي جـگـر پـ نـه و ز گـا ر نـه شـو ل

خـبـر نـه د ی یو و یـ شـتـمـي پـ پـی ر ا ز نـه
پـه تـکـر د حـوا د ثـو هـو بـنـی ا ر نـه شـو ل

2001/11/24

جرمني اورینګن

چـي جـدا مـي د خـو ر پـ مـي نـي جـا نـا ن شـو
ز پـه کـي پـا تـي مـي د تـو ل عـمـر خـي گـا ن شـو

سـا ه نـي و لـی ا و س پـر د و کـو خـو کـي گـر حـم
ر ا تـه بـنـکـا ر ي یـا ر ه ژ و نـد د ي پـه ا لـمـا ن شـو

2001/5/20

جرمني، د کولن بانهوف څنګ ته

د ارواښاد روھي د لسم تلين په غونډه کې

مورې به د هاغه په یاد د اوښکو ډیوې بلې کېږو
تل به د هاغه د اندېښنو په لور قدم اخلو

جوړې به د هاغه چای یادونو ته غزلې کېږو
نوم به د "روهي" د ادب ستورو سره سم اخلو

2006/5/13

جرمني، مونشن ګلادېخ

دلته

دلته نه نوره گرانه گوزاره شـوله
خمکه هم له قهره راته سره شـوله

بـه جنـت و طـن راتـه دوزخ شـولو
پـنـگـه د کابـل مـي منـظـره شـوله

لوند گرېوان خنډمه له دې ملکه خم
ورکه مې هر چا پورې اسره شـوله

ډک شو ملک له نورو بلاگانو نه
توره لره راغله راخوره شـوله

وچ شـولو فـصلونه وچکـالي راغـله
بـکلـي شـين و طـن مـو سـواره شـوله

ډزې دي، مرگونـه دي، لـو خـرې دي
اوبـکې راوړـې فـواره شـوله

خـير غـواره اوس يـاره پـه پـردي و طـن
لاره معـشوقه دي اواره شـوله

1992/2/6

براووايلر، جرمني

غزل

چې ناخاپه مې د چاپه مخ نظر شو
دا پښتون زړه مې گوگل کې لراو بر شو

چور به جوړ د چاد حسن په بازار شي
که روان د اسو پلو مې دالښکر شو

ستاد مینې پاس مورچل ته به درخېژم
په پرواز که مې د مینې بال و پر شو

زړه به پانې پانې ستا په قدم کېږدم
د راتلو دې که بیا د پخوا ته خبر شو

په سپره دښته د ژوند به ښکلا راشي
تروږمې پسې که دا خلې سحر شو

د غاټولو به تلونه شه شي دا گونه
که کوشیر زما د مات زړگي پر هر شو

بیا به جوني د منگو په سر کتار شي
یاره جوړ که ستاد کلي زوړ گودر شو

2003/2/30

غزل

زلفی دې خورې که راتسه و خانده
ما خاورې اېرې که راتسه و خانده

سپین مخ سره تور و ربل دانه وانه
جوړې منظرې که راتسه و خانده

راکاره یو غشی په سینه زما
زړه خو مې اړې که راتسه و خانده

ډول تته دې دومره حاجت نشته دی
شونډې نری سرې که راتسه و خانده

بیا ولاړه اوسه په گودر باندي
پتې اشرې که راتسه و خانده

مړي یار نه سپینې لېچې تاوې کره
سترگې دې راسرې که راتسه و خانده

2003/3/15

يادونه

خورمې په وړبل كړه چې رومال شمه
يا به دې د سپينې زنيې خال شمه

ماپه شونو يادونو زړه ترلې ستا
خواته مې نژدې كړه چې وصال شمه

نيت مې كړې دا ځلې چنې ته ستا
غواړمه لــوگي دې د جمـال شمه

ځای راته د زړه په كور كې راكړه ته
پرېرډه چې دا ستاد مينې سيال شمه

يامې لكه گل وړبل كې وتومبـه!
نښه د سپرلي او نوي كال شمه

هله به دا تـول يادونه ولـيكم
كله چې شاعر شمه، ليكوال شمه

راين، 2002/5/31

د وطن ترانه

ګران دی په مـوړد خپل د شنو درو وطن
بنـکلی دی زمـوړد لـوړو غـرو وطن

داد تنگیو ابـالیو ابـدالیانو کـور
غـېرو نـه سـاتلی افغانانو کـور
دی د اریایانو د پلـرو وطن
بنـکلی دی زمـوړد لـوړو غـرو وطن

دلته چې کم هر جا بر راغلی دی
بیرته شه شمېر مېدلی دی وتلی دی
داد اتلانی و مېرني و وطن
بنـکلی دی زمـوړد لـوړو غـرو وطن

ځي رانه پوهېږم ده دا خپل کلتور
رابه شي افغان کور ته د بل کلتور
شي به به چې حيا داد ابـرو وطن
بنـکلی دی زمـوړد لـوړو غـرو وطن
تاسې ته معلومې د جگړو کيسې
دې غريب وطن کې د پردو کيسې
هر چا نه ساتلی پښتنو وطن
بنـکلی دی زمـوړد لـوړو غـرو وطن

بیا ځلي انگلیس او امریکار اغله
یوځای ورسره هم اروپار اغله
ځي زمـوړد لاسـه په ورو ورو وطن
بنـکلی دی زمـوړد لـوړو غـرو وطن

نېغه چې شمله نوره په سر نه كړي
لاپي به نور بس دل راو بر نه كړي
نشي نور ساتلي د پښتو وطن
بنكلي دي زموږ د لور و غرو وطن

ملك كي د نفاق اور كرل شوي دي
هر افغان نور ژوبل ژوبل شوي دي
شوي ياره و پچار د پښاپهرو وطن
بنكلي دي زموږ د لور و غرو وطن
2005/11/26، جرمني، كلن راين

غزل

را به شي سپرلی دا سپرې د بستي به گلونه شي
خنو کي د پېغلو به تومبلي زېر گلونه شي

پورته به ناري د مستو زړکو شي په غرو کي بيا
هره خوا خوري به بستي ورمي د گلابونو شي

لرې به خوري شي هره خوا به شي رنار ونا
بيا به په خپو خپو د ټول وطن سيندونه شي

گلي ته هم خنډ وهه گردونه توروزلفونه
پرېرډه چې کاکل دي په سپين مخ بيا ولونه ولونه شي

توري به گورگوري شي ممانې به راورسي
شنه اسمان دلاندي به د زانو وکتارونه شي

شپون به په شپې باندې هم خپلي گوتې ټينگي کړي
ورکه به چوپتيا شي هرې خوا ته به سازونه شي

ژنکي به ډوله ته له ميدان نه دورې پورته کړي
ياره بڼه به گرم د يارانو مجلسونه شي

2003/4/16

جرمني، کولن

پاریس کی

خومره پیه پاریس کی بنی کلاگانی دی
بنی کلی محلوننه خنهداگانی دی

هره خواچی گوری بناپستونه دی
عطرو خوشبوچی پکی روانی دی

دی خو پیه رنبتیاد بنی اپرو وطن
پغلو وکتاروننه لکه زانی دی

ژوندی پیه پاریس کی توله مینه ده
خینی زروننه دلته پانی پانی دی

گرخی بی سوری لپونی خوانان
دپرو گربوانوننه تانی تانی دی

شینی کرونه دی هرې خوا تا کونه دی
سرو "واینو" چینی ورکی روانی دی

لوپشانی کلتور لری همدا خلک
ناسته پاسته یی خومره پیه شانی دی

ته به وایی چی بنی کلی توله "لپون" کی دی
دی بنی ارکی د مینی سوده اگانی دی

یو بل ته د سرو شونډو سستونه دي
سپینې خو لگی بنې پکې ارزانه دي

وختم پاریس کې د "هیفل" په سر
ټول بنار کې څه بنکلې رنګانې دي

نوی موډ فېشن کې گوري هر سړی
یاره یارانې څومره اسانه دي

2000/6/15

پاریس، فرانسه

د اختر سندره

گرم پټه حجرو کې مجل سونه وو
بنکلي مود کلي اخترونه وو

راشه درشه بنه وه ما او تا کره
زه به درتلم تا کره، ته به ما کره
ډک به د زلمون نه وس تلونه وو
بنکلي مود کلي اخترونه وو

مينه وه يو بل نه خار پدلو به
هر اختر حاشر کې ټول پدلو به
جون نه، هلک ان به وو ټالونه وو
بنکلي مود کلي اخترونه وو

چا سره ددې حالت سوده نه وه
دغسې نه اودې ناروانه وه
ټول افغانان يو بل سره ورونه وو
بنکلي مود کلي اخترونه وو

ډکې بڼې دېرې حجرو کې وې
لارې شنو فصولو کې هر خوا تللې وې
يو بل ته د هر چا بڼه نیتونه وو
بنکلي مود کلي اخترونه وو

خلک به وو پند د جومات غاړو کې
خوښ وو ټول په هغو شاړو باړو کې
هغه ساده ژوند کې خه خوندونه وو
بنسکلي مود کلي اخترونه وو

خدا پرې هغه وخت کې څو مړه مینه وه
ټولو په یو بول باندي لورینه وه
بنه ټینګه پښتو وه، کلک لوظونه وو
بنسکلي مود کلي اخترونه وو

هر کلي کې ولې د حاشرو ورځې
وې به په زړه پورې د اخترو ورځې
بو غظ نه بنه پاک سینو کې زړونه وو
بنسکلي مود کلي اخترونه وو

پاک اسلام او بنه مسلمانې به وه
دېره غریبې خو ارزانې به وه
هرڅه پرېمانه ټیټې نرځونه وو
بنسکلي مود کلي اخترونه وو

هر ملا امام خپل امامت کواوه
خلکو ته یې و غظ نه صیحت کواوه
نه د اتجاواو سیاسیتونه وو
بنسکلي مود کلي اخترونه وو

اوس هم بدمدل رانه د ستور شولو
پاتې کور او کلی هم کلتور شولو
څو مړه بنه زمونږه رواجونه وو
بنسکلي مود کلي اخترونه وو

یاره زړه دې وړان دی وټه په پورپسی
خامخا ورځی به ته ضرورپسی
ګران دربان دې هغه خپر کورونه وو
بنکلی مود کلی اخترونه وو

غزل

پام کوئ زړه کله ونه تپي بدرنگو پسی
ملګرو لار نه شی هېڅکله په بدرنگو پسی

د بی از مېښتو سره ګډ په لاره مه ځی چپري
زړونه ونه بلی د چاپه شرنگ او پرنگو پسی

پردي وطن په بنکلاګانو باندي سود نه کپري
زړگی مې وړان دی د وطن غرونو ګرنگو پسی

پیکه بنا بست پوري زړه مه تپي بلا پسی که
دیار زړه تللی د خپل کلي رنګو دنگو پسی

2003/11/2

جرمني، کلن روګنډرف

بېنوا

څه وايي جانانه چې له چانه څم
بس دی نور ددې کلي نه گرانه څم

اور يې راته مينه باندي پوري کړو
اوبنکې توپومه له خپگانه څم

تمه نوره دلته د ژوند نشته دی
وينې د زړه خورمه له ارمانه څم

لار شمه پمه کومه نه پوهېرمه
ياره بېنوا له کابل جانانه څم

1990/7/29

دوست ته

دېره موده کېرې حال دې نه راځي
بنکاري چې لکه مانه خورېدلی یې

سترگه مې رپېرې رب دې خیرکاندي
چېرته کوم عذاب کې کړېدلی یې

مانه بېله گېله لهرې پوهېرېمه
حق دې دی په ماکه قهرېدلی یې

ستونزې لرم زه هم په پردې وطن
ته به هم لکه دې پروژېدلی یې

وي به راشه درشه ستاله چاسره
اوس به په دوستي نه پوهېدلی یې

بناد اوسې، آباد اوسې پردېس اشنا
تل دیار په زړه راوړېدلی یې

2002/8/6، جرمني، روگندرف

غزل

ماته بڼا بڼست کې لکه ستوری د اسمان بڼکاری
په ټولو بڼکلیو کې مې بڼکلی خپل جانان بڼکاری

لکه شبنم په سپین سحر د گل په پانو کې پروت
لېم و کې سړې سترگې کسم دُرو مرجان بڼکاری

د بل د دنگو ونگو بڼکلو ماڼیو مال له خه خیر
نړۍ کې بڼه راته دا خپل افغانستان بڼکاری

بېرته شوم پاتې د ژوندون د قافلې نه خلکه
ځکه مې تل په اوښکو لوند څېرې گرېوان بڼکاری

د خټو خپل کلي ته ځمه که پرې سوله راغله
یاره پردي وطن کې ژوند راته زندان بڼکاری

،2002/10/28

د کولن جگې کلیسا ترڅنگ

غزل

د شمال لسه لوري باده لاري تپرشوي
اوس رالوتی د بحرونو لوی توپان دی

تور کارغان هم برس اتونو سره لاپل
نظر مور ته بدل شوی د جهان دی

د بخت ستوری راتوی شوی دی زمونږه
قهر بدي يواځې مور باندي اسمان دی

شېخ هم نورد مېکدي اجاره دار شو
د جامونو تشول يې ډېر ارمان دی

هغه تشې وعدي لاري تپرشوي
پې تپروتي د مودو مودو افغان دی

مينه مه کوي گناه ده واعظ وايي
راني ولي يې دا وعظ راته وران دی

ياره هغه سره کافري يې نن دوستان دي
چې وران کړي يې زمونږ افغانستان دی

1995/11/3

جرمني، کولن

سلگی

مه کفن خپري نکري غور کپده گپلو ته زما
سياه راپکي ده خطا نشئ اسويلو ته زما

خواته راوراندي شه وخت کم دی چي شه وایم درته
د پښتونوالي سبق ووايه نسلو ته زما

نشومه سيال زه په نري کي د خپل سياله سره
شرم دی ټول جهان چيران دی کرو وپو ته زما

د لیلی دښته باندي کرد گلوشوی پام کړه
خیال کړه قاتل د گلو پري نردي غونچو ته زما

رښتیا پښتون شه دا خپل سر لږگر بوانه ته تیت کړه
خان دي بڼه وپېژنه زیر شه دي ترخو ته زما

پري چي زمور په شنو ځنگلونو کي بازان الوزي
پردي کارغان به زیاتي نه پرېردي، دي غرو ته زما

نوري خبري راسره دي خو سلگی مې راغلي
د یار د مرگ پېغام اوس یوسه پرگنو ته زما

2003/7/20

د کولن د هدیرې ترڅنگ

زه به دوعا کوم جانانه چې ته روغ پاتې شې
د نیکلو چم نه عزرا ییل په گوتو ساه و باسي

د چا خپېرې د مغرور مخ هسي شين و اړاوه
توله نړۍ ورتنه د بنمنه زور له ما و باسي

2001/10/18

جرمني، کولن

د شهيد و وطن په چينغو بېگه و بينش شوم
ويلي يي ا رانه تا و شوي تور بنامار دی

ډک له زهرو توغندي راباندې اوري
يو وي شتمې پېرې داسې اسستعمار دی

2001/10/25

جرمني، روگندرف د شپې درې بجې

غزل

د تورو شپو په تورتمونو کې زخمونه شمارم
خزان وهلي بې کړې مگر ځمکه گلونه شمارم

د ژوندانه شېبې مې شمارم د وصال په تمه
د خپل زخمي وطن تپونه او فريادونه شمارم

نسل د هزدی راگله شوی دلته شپې نه کېږي
وتې ساه گانې دي هر چانه تش مرگونه شمارم

بنکاري مرغان مې د وطن په عربانو خرڅ شول
غرونه، ځنگلونه ځوانيمرگ شول نېسترونه شمارم

د سرو منگيو په کوډرو مې نظر پرېوتو
په راکتونو ولکېدلی گودرونه شمارم

زور د گيډو دی نن ياره د زمرو وطن کې
پرې چې د خوارو غرخنيو وربلونو شمارم

2000/3/5، جرمني کولن

غزل

جانانه وکړه راته بڼه سپینه صفا خبره
نه به منې مینه کې پام کوه د چا خبره

د حسن زور دې زړه خوب بل ته ورکولی نشم
پرېرېده چې کلي کې شي پاتې زما او ستا خبره

دلېمو غوشي هموزاره کله زمال لوري ته
راته کوه گرانه په مینه او خندا خبره

پام چې پرزود سپینې خولې دې په یار کمه نکړې
مدام کوه ورتته په غوړ کې د وفا خبره

،2001/6/27

هالنډ، فیننډال

غزل

زه پـه گر پـوان د لـبونـو مـپن يـم
لـکـه بـلـبل پـه پـسر لـو مـپن يـم

گـل بـه شـم و مـي تـو مـبه خـنـو کـي سـتا
د تـو رو خـنـو پـه قـود و مـپن يـم

تـال را کـر ه زلفـو کـي مـي و خـنـگـوه
ز ه دې د زلفـو پـه تـال و مـپن يـم

سـودا ا خـي سـتي يـم ه خـنـگـه بـه شـي
د مـرا و سـتر گـو پـه کـتـو مـپن يـم

پـر زود سـپـيني خـولـي دې کـمـه نـکـرې
يـاره دا سـتا پـه شـونـډو سـرو مـپن يـم

،2001/6/27

هالنډ ، فيننډال

مینه بن کلو سره تل کوه ثواب دی
واعظ و ایی پیام کره مه چپ لوی عذاب دی

یسه د مینه محبت نه چور منکره!
خه په دروغ و دی اغوستی سپین نقاب دی

خپلو مړو کړو، پر دو تېرېستو له خیرمه
په دی سیمه نن راغلی سور سپلا ب دی

هر چا خپله وسه و کړله په مونه
یاره مور ته دا جهان ټول په رباب دی

2004/2/5

کلن، روگندرف

غزل

حالات خراب شولو جانانه وایه خنگه به شي؟
د زړه دنيا شوه زموږ وړانه وایه خنگه به شي؟

لارې نيوولي غم ازانو راشه درشه نشته
اوس نو پوښتنه وکړو چانه وایه خنگه به شي؟

شېخ د جنت په تمه ناست دی هلو سوچ نه کوي
په موږ يې مينه کړله وړانه وایه خنگه به شي؟

لود سرونو دی گله شوی چې به نور خه کېږي؟
کله به شي په موږ اسانه وایه خنگه به شي

دې پښتانه غرور له لاسه هر خه کېږي په موږ
سخته په موږ ده له هر چانه وایه خنگه به شي؟

چوپه خوله اوسه په المان کې ياره لاپې مه کړه
تللی وطن اوس ما او تانه وایه خنگه به شي؟

2003/7/2، جرمني، کلن

سندره

تپر راتسه لسه خانه دی جانان زما
گران راتسه هر چانه دی جانان زما

دومره خپل بنا پست ناز و ادا سره
هسه مهربانه دی جانان زما

مانسه یسه زړه گسی لاپخه و او پری دی
بنکلی خوبه بی شانسه دی جانان زما

لوظ یسه د مینه بی یار سره کپری دی
خومره خرامانه دی جانان زما

2003/3/6

جرمني، راین

انگلیس او امریکا ته

احساس د پښتونوالي مې په شورو راغلی دی
یې خلکه زور د بنمن مې بیا په کورو راغلی دی

پښتون د تورو شرنګ نه لاتراوسه په لږزه دی
خو دا ځلې د ټولو جهان په زورو راغلی دی

زما په کنډواله وطن بمونه راوړېږي
د ټولو د نیا زړه کې راته تورو راغلی دی

رښتیا وایمه یاره مونږه خپله ملامت یو
د خپل لاسه دې وطن ته اور راغلی دی

2001/10/7

په هغه ورځ، چې امریکا په
افغانستان بمونه اوړول

اسمعیل یون ته

اسمعیل یون چې کله المان ته راغلی و

ته په پوه خیر راغلی چې قـدردان اشـنا
یو څو گېلو ته غوږ نیوی شې که نه؟
تل دې ژوندی یې راته گـران اشـنا
دوران وطن کیسې کوی شې که نه؟

ستاد سـوري گوگل پـه شـانې زه هم
د زړه په سـربانـدې دا غونـه لـرم
زه هم د خپل وطن په غم اخته يم
کرم په فریاد ژور زخمونه لـرم
یې رنځې دلی پرېشان اشـنا
زما په درد څه پوهېدی شې که نه؟

هرڅه په پردی دی دا چې وینې دلتـه
سود پرې زمـود زړونـو کله کېـرې
دا ارتقـاد بـدل د مـتـو زور دی
دغه کارونه په پوه فکرونـو کېـرې
موږ یو پوه ځان پورې چېـران اشـنا
څو اسـویلي درـسـره وړی شې که نه؟

ژړا مرگوننه به ليدلي وي تـــــــا
هم به دې نبي بـــــــلا سلگي راوړي
دا کوم نـــــــصيب يـــــــې راوســـــــتلی دلتـــــــه
گيلـــــــې دې نبي دـــــــلـــــــی دـــــــلـــــــی راوړي
پـــــــنـــــــتون کـــــــاروان پـــــــســـــــې روان اـــــــشـــــــنا
کله منـــــــزل تـــــــه رســـــــېدی شـــــــې کـــــــه نه؟

منـــــــې چـــــــې دې د نبي پـــــــرو و طـــــــن کـــــــې
د مـــــــاتو هيلـــــــو پـــــــه بـــــــســـــــتر پراتـــــــه يـــــــو
د غـــــــه جنـــــــت نـــــــو ورو جـــــــور کـــــــې خـــــــانتـــــــه
مـــــــونږه ســـــــوالگړد بـــــــل پـــــــه در پراتـــــــه يـــــــو
نـــــــشته حاجـــــــت د زـــــــيات بـــــــيان اـــــــشـــــــنا
پـــــــه هر خـــــــه دلتـــــــه پوهـــــــېدی شـــــــې کـــــــه نه؟

هغه واعـــــــظ خـــــــو ســـــــور کـــــــافرو خـــــــوت
هغه جهـــــــاد هغه اســـــــلام خـــــــه شو؟
پـــــــه تـــــــش و عـــــــدو يـــــــې تـــــــېر ا بـــــــستلی و لـــــــس
د دوی جهـــــــاد هغه مـــــــرام خـــــــه شو؟
خـــــــوړي قـــــــسمونه پـــــــه قـــــــرآن اـــــــشـــــــنا
دا حقیقـــــــت خـــــــو او ر بـــــــدی شـــــــې کـــــــه نه؟

ســـــــتاد تـــــــاريخ افتخـــــــاراتو خـــــــلی!
د چـــــــاپـــــــه لـــــــم ســـــــه خـــــــو چـــــــړي انو مـــــــات کـــــــړل
خـــــــومره تـــــــالان چـــــــپاولونـــــــه و شـــــــول
کـــــــلبي نـــــــارونه او رپکـــــــي انو مـــــــات کـــــــړل
مـــــــونږه دې تـــــــول جهـــــــان حـــــــېران اـــــــشـــــــنا
دا مـــــــونږه ســـــــپېره راغونـــــــډوی شـــــــې کـــــــه نه؟

ستا وچو شونڊو رات ه غورڊ ڪي وييل
بيبا ڪوم جا بر زم پا په ڪور راغلي؟
ده بي وسبي مبي شي شه ڪوي نشمه
زور اس تعمار مبي بيبا په ڪور راغلي
اوس به ڪرو شه اس معيل جان اشنا
يار سره ته پاتي ڪيدي شي ڪه نه؟

2002/12/10

جرمني، ڪولن

غزل

غلي به يمه خو په زره باندي توپان لرم
سوري سينه باندي زخمي شاني ارمان لرم

ديوهه بانه اشاره ستا رات ه خروار بنڪاري
ڪمي مبي نشته واييم خات ه لوي جهان لرم

دا غمازان د محبت مبي ستا له مينبي باسي
خيردي په زره خو ستا د مينبي لوي فرمان لرم

دي پښتانه سر نه مبي شو خلي شمله لوڀدلي
يو قدم مخڪي نشم تلاي ڊپر رقيب ان لرم

ڪله دي شوي د زور ڪلي پښتانه وايي دا
په ٿي ته سر نه يمه بلند پښتون ايمان لرم

د زره تاخچه ڪي مبي خو ستا د مينبي پت خوندي دي
تا سره ياره شموره ٿينگ عهد و پيمان لرم

2002/6/2، ڪولن، روگنڊرف

غزل

نېغه راروانه زوروره ده
سترگوده اخيستې لسه نظره ده

راغله زمورچم ته کومه زانده ده
چرتسه سپل نه بېله لره بره ده

هغه ده زاره چنار کې کيناسته
بنکاري راته غومبر کې کوتره ده

دلته مرغغان ډېره موده نه راځي
پاتې داد وخت بنکاري لسه شره ده

ماته بنه پېری دکوه قاف بنکاري
ياد پيامير زرکسه سترگوره ده

لوپسه دې نکري ياره پيام کوه
ډېر گمان مې کېږي چې کوه گره ده

2003/6/3

غزل

خولسه مـاتـېـرې پـه رنـبـتـيـا رنـبـتـيـا وـيـلـو
چـې دـا کـېـرې دـلـتـه نـه دـي د وـيـلـو!

پـه تـو پـکـو و هـر خـه کـې رې مـنـطـق نـشـتـه
دـا وگـرې دـي اـخـتـه پـه قـتـلـو لـو

د افغـان زړه عـاطـفـې نـه خـالـي شـو ی
سـتـرې نـشـو د خـپـل ورو پـه بـنـخـولو

چـې د چـا پـه قـام کـې مـشـر پـاتـې نـشـي
وې بـه يـا رـه د هـر چـا د غـر بـولـو

2002/2/20

جرمني، کوروايلر

غزل

دښتې شوې بـورې هـغه تـورې شان کـېردي نـشته
مینه مې پاتې شوه په دښتو کې کوچۍ نـشته

تولـه صـحرا د هـبـتـي انـگـازو ډـکه شـوله
رمې شـپـنو سـره پـناه شـولې شـپـلۍ نـشته

د ارمـانو غو غـا گـډه د وـيـر پـه کـلي
وخت کـر و تـباه دې زـمان پـه شـان چـلي نـشته

زانهـو غـړۍ دې اوږدې کـري خـدا بـزده چـېرې لارې
د غـر و لـمنـو کـې او س زـرکـې او سـيـسۍ نـشته

لور د هر چا په لاس کې وينم ځي د گل و لوتـه
غرونـو کـې هـم هـغه نـبـتـرې او خـېرې نـشته

ډکه و ياله به کلي منع کې شـنو فـصلونو تـه تـله
چې بـنـکـته پورته پکې تـله هـغه هـيلۍ نـشته

،2001/3/8

د راین په غاړه، خپله باغچه کې

غزل

جانانه ستاد واران کلي کوخو ته ييم راغلی
راوادي پوه سترگې خو گېلو ته ييم راغلی

ربابه ستا په ډډ کې بيا سور اوږدی لگېدلی
د ږنگې حجرې څنگ له خو تپو ته ييم راغلی

بنکاري مې د کاله کو ترې غومبر غلي کړي
گوگل مې لمبه کېږي اسو پلو ته ييم راغلی

ساقی دا ځلې خیردی ماد خوم په خوا کې پرېږده
يو گوټ باندي څه کېږي سم غوپو ته ييم راغلی

ما بې له هغه ځان، له خپلې مینې لوږی کړی
دا مینه پښتنه ده زه پښتنو ته ييم راغلی

د سرو شونډو په یاد مې خولگی وچه وچه کېږي
طواف کړمه له شمعي سرو لمبو ته ييم راغلی

راتول د اوښکو څاڅکي کړه ډنډونه په لېمو کې
ديارد مې او اوښکو څخېدو ته ييم راغلی

2002/5/9

جرمني، کولن

تورچم کي

اونبکي گربوانه باندي رواني شوي شوي
شيپي ورخي په دي وطن کي گرانې شوي

خپل او پردي يوبل سره دښمن شولو
هيلې په دي ژوند پوري چرانې شوي

تولي لاپي شاپي سرکي ماتي شوي
گد په ويشر شهيدې ارواگاني شوي

نگ او غبرت تللي ککرونه دي
تورچم کي سواکري مې بيبياني شوي

لاس ترزني کپناه او حالاتويار
پاني د تاريخي تاني تاني شوي

،2002/1/3

کولن راين

غزل

وگنځه خپه ل زړه دې زمه زړه سره
څه وکړم دې څيړي گڼه سره

څو پوري به داسې لېوني گڼم
دا به څنگه به شي چې شومله سره

غښتي مې په زړه رسا خوړلي دي
مېریمه قرانگه ويوه کاته سره

چېرته مې له ځانه پام کړه بېل نکړي
تل به دواړه کړو د زړه خواله سره

غورکې دي دا خبره ونیسې
کله زړه به نه کړي بېلتان سره

1382/2/4

راين، جرمني

غزل

ستوري به څه کړو چې په سر زموږ آسمان نشته
زړونه لرو مينه کولی شو جانان نشته

د ښو غشو دې سینه سوری سوری کړه راته
په زړگي سخت آشنا په ما باندې خپگان نشته

مینه ته کله غمازان مونږه پرېږدي کلي کې
کوڅې دي شاپېرې پکې هغسې یاران نشته

هم پښتنې بیبیاڼې چرغو اوږې پر دو کوڅو کې
پخپل وطن یې چرته کور کلی ودان نشته

هر چاپه مونږه باندې ښه دا خپله خوا یخه کړه
درقیبانو زړو کې پاتې اوس ارمان نشته

د بې وسې سویلي یاره ستاله خولې نه خپږي
دومره رتلی چېرې خدا پروستا پشان نشته

2002/11/6، د کور وایلر جزیرې

داغونه

چې په زړه مې راوړې زېرې خو د به ژاړم
د وطن د گوگل سره سره پر هرونه

د کونړ د غرونو نېټرې راتمه ژاړي
خپل پلر د وپسې راخيستي دي تېرونه

د افغان ټولنه ملي شتمني لوت شوه
د پاریس په بازار خرڅ شولو لعلونه

ځي مرغانو خالي بل وطن ته یوسئ
مور په نورو دي پلورلي ځنگلونه

ژوند مې کلک رانیول شوی له مری نه
رااوږده شول د هر چا ورتنه لاسونه

نازل شوې مې په کور لوییه بلاده
له پخوانه یې چیچل راتمه غاښونه

اوس نو سر له غره سره نشم جنگولی
د یار پاتې شول په زړه سوي داغونه

2001/8/17

کولن، جرمني

پښتانه

که ټول یو شی پښتنو بڼه به درانه شی
په پښتو وکړی کسم چې پښتانه شی

د مودو قبیلو یو لاندې کړی غوڅی
د پردو لارو نه بس دی راستانه شی

لیک او لوست پخپله ژبه باندې وکړی
په پردی ژبه توتی غوندې رانه شی

علم و فن باندې به خلاص شی جهالت نه
زیاتې شرم دی چې وروسته له چانه شی

یار کړی تاسو ته منت پښتنو وروڼو
وکړی ځان سره لږ سوچ بهی چانه شی

2005/6/2

جرمني، کولن

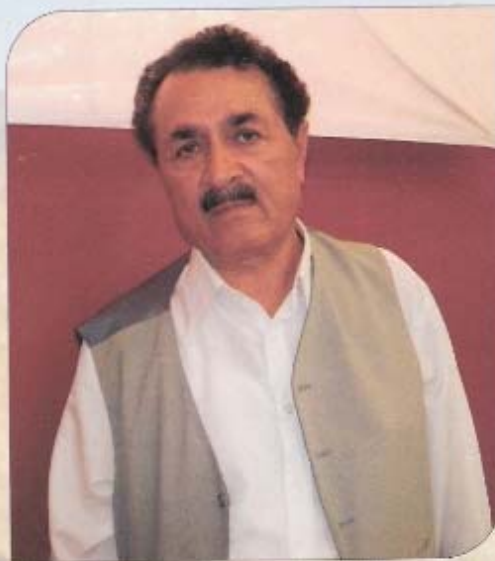

د محمد ا جان يار چاپ شوي اثار

شعري ټولگه	کوکارې	1.
د لنډو کيسو مجموعه	سره ډولۍ	2.
تحقيقي او تاريخي اثر	د کونړ تاريخي	3.
شعري ټولگه	وير	4.
د لنډو کيسو ټولگه	ترلې کڅوړه	5.
ناول (سترگو ليدلی حال)	د ليلی دښته	6.
ناول	خانگه	7.
ناول	هوسی	8.
شعري ټولگه. همدا اثر	يه قربان	9.
چاپ ته چمتو اثار		
ناول	10. گلاب او پربښته	
سفرونه	11. سفرنامه	
ناول	12. کلونه تالانونه	

محمددا جان يار د عبدالله جان زوی، د کونړ ولایت د وټه پور
په کلي کې په ۱۳۲۸هـ ش کال کې زېږېدلی دی. په خټه د ماموندو
میرجانخېل پښتون دی. لومړنۍ او منځنۍ زده کړه یې په کونړ کې
او لوړې زده کړې یې د کابل پوهنتون د تاریخ او فلسفې په پوهنځي
کې کړي دي. لس کاله یې په بېلابېلو ولایتونو کې د هېواد د زامنو
پر ښوونه او روزنه تېر کړي دي. د ماموریت دولس کلنه دوره یې په
کابل پوهنتون، فواید عامې او قبایلو وزارت کې تېره کړې ده. په
ماموریت کې دویمې رتبې ته رسېدلی و، چې ماموریت یې پرېښود
او المان ته یې سیاسي پناه راوړه.
له زلمیتوبه یې په شعر ویلو لاس پورې کړی دی او د شعر سره سره
یې په نثر، لنډې کیسې او ناول لیکلو هم خپل ازمېښت کړی دی.

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**